

Vysoká škola ekonomická v Praze

Fakulta informatiky a statistiky

Studijní program: Kvantitativní metody v ekonomice

Studijní obor: Sociálně - ekonomická demografie

Přímé zahraniční investice v Česku
a vliv na regionální rozvoj:
příklad francouzské investice Decathlon

Bakalářská práce

Autor: Sabine Bucher

Vedoucí práce: Mgr. Viktor Květoň

Rok: 2011

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma *Přímé zahraniční investice v Česku a vliv na regionální rozvoj: příklad francouzské investice Decathlon* zpracovala samostatně a že jsem uvedla všechny použité prameny a literaturu, ze kterých jsem čerpala.

V Praze dne 9. 5. 2011

Bucher Sabine

Poděkování

Ráda bych poděkovala Mgr. Viktorovi Květoňovi za cenné rady, které mi věnoval v průběhu psaní této bakalářské práce.

Děkuji panu Gregory Fulchiron a panu Karlu Čížkovi, kteří mi poskytli užitečné informace o firmě Decathlon a.s. v České republice. Děkuji rodičům, že mě podporují nejen ve studiích ale i v životě.

Abstrakt

Přímé zahraniční investice (dále „PZI“) hrají ve světové ekonomice významnou roli a jsou často zmiňovány v literatuře v souvislosti s jejich dopady na hostitelskou zemi. Ve své práci se snažím konkretizovat tyto dopady i se zaměřením na regionální rozložení těchto zahraničních investic. V úvodu jsou obecně charakterizovány PZI, jejich faktory a jejich dopady na hostitelskou zemi. Dále byly vybrány přímé francouzské investice jako čtvrtou nejdůležitější zahraniční investicí v České republice. Následuje jejich rozdělení podle krajů v ČR a je zdůvodněna jejich přítomnost v daném kraji. Na základě výsledků analýzy vývoje migrace v okrese Liberec hodnotím vliv ekonomické situace Liberce na migraci. V závěru je popsán proces investování francouzské investice Decathlon v Liberci.

Abstract

Foreign direct investment („FDI“) plays an important role in the global economy and it is mostly mentioned in literature in terms of its impacts on the host country and its regions. In my bachelor thesis, I try to specify these impacts focusing on the regional distribution of FDI in the Czech republic. In the introduction, there is generally characterized FDI, its factors and impacts on the host country. Then I've chosen the French direct investment as the fourth most important foreign investment in the Czech Republic. Based on the regional analysis of the distribution of the French investment, I evaluate factors and reasons of the French investment into the regions of the Czech Republic. Based on the results of the analysis of migration in Liberec, I describe the impact of the economic situation of Liberec on migration. In the last part, I show the investment process of the chosen French investment Decathlon.

Klíčová slova

Přímé zahraniční investice, investiční pobídky, faktory lokalizace, zahraniční migrace

Keywords

Foreign direct investment, investment incentives, location factors, international migration

Obsah

Úvod.....	1
1. Cíle a hypotézy.....	3
2. Teoretická část.....	4
2.1. Definice přímých zahraničních investic.....	4
2.2. Faktory PZI	5
2.3. Investiční pobídky jako jeden z faktorů PZI	6
2.4. Přínosy a rizika PZI.....	7
2.5. Vliv PZI na migraci.....	10
2.6. Vývoj přímých zahraničních investic po roce 1989.....	11
3. Metodická část.....	14
4. Přímé zahraniční investice v regionech ČR.....	15
5. Analytická část	17
5.1. Přímé francouzské investice v ČR	17
5.1.1. Rozložení francouzských investic v regionech ČR	18
5.1.2. Francouzská spolupráce s firmami v ČR	23
5.1.3. Subjekty podporující francouzsko - české obchodní vztahy	25
5.2. Vliv PZI na migraci v České republice	26
5.2.1. Zahraniční pracovní migrace v České republice.....	26
5.2.2. Francouzská migrace do České republiky	28
5.2.3. Analýza vývoje migrace v okrese Liberec.....	29
5.3. Případová studie: firma Decathlon a.s.....	33
5.3.1. Decathlon a její postavení ve Francii.....	33
5.3.2. Faktory lokalizace Decathlonu v České republice.....	35
Závěr	39
Seznam použitých zkratk.....	40
Seznam tabulek, grafů a obrázků.....	41
Seznam použitých pramenů a literatury	42
Seznam příloh.....	47

Úvod

Česká republika musela po roce 1989 oživit svoji ekonomickou situaci, postavit ji na „vlastní nohy“ a vyrovnat ji s vyspělými zeměmi Západní Evropy. Po liberalizaci zahraničního obchodu směřovaly do ČR přímé zahraniční investice, které výrazně přispěly k růstu české ekonomiky. PZI měly vliv nejen na ekonomiku České republiky ale na i produktivitu práce, na migraci pracovní síly a na rozvoj lidských dovedností.

V přílivu PZI dominuje Praha a Středočeský kraj. V ostatních krajích ČR bylo postupem času daleko méně investováno a začaly se zvyšovat regionální rozdíly mezi Prahou a ostatními kraji ČR. Dle současných zkušeností se však v budoucnu může stát, že strategie „low cost“¹ některých zahraničních investorů by mohla vést k jejich odchodu z ČR, což by mělo vážné sociální a ekonomické důsledky. Je nutné změnit stávající strategii a zaměřit se na posilování konkurenceschopnosti těchto krajů.

Demografický vývoj ČR by mohl také ovlivnit příliv PZI. Prognózy ukazují, že v budoucnu bude chybět ekonomicky aktivní populace, a tedy bude i nedostatek pracovní síly. Netýká se to jen České republiky, ale i celé Evropy. Již se výrazně zpomalil ekonomický vývoj v zemích jako jsou Německo, Francie a Itálie. Tento nepříznivý populační vývoj ovlivňuje vývoj trhu práce a finanční trhy. Čím vyšší bude počet stárnoucí populace, tím více vzrostou veřejné výdaje. To má vliv na potenciální růst ekonomiky a následně na rozhodnutí investorů. Jedním z možných řešení je zvýšit příliv zahraničních migrantů do České republiky.² V minulých letech se ukázalo, že s pozitivní ekonomickou situací se ČR stala atraktivní pro imigranty a to právě zčásti pomocí zahraničních investic. Česká populace byla ale doposud národnostně homogenní a přítomnost většího počtu cizinců by bylo pro ni novou skutečností, na kterou by se musela přizpůsobit.³

Bakalářská práce je rozdělena do dvou hlavních částí. V teoretické části jsou charakterizovány PZI, jejich faktory a dopady na hostitelskou zemi. Konkrétnější prozkoumání PZI je uvedeno na příkladu přímých francouzských investic. V analytické části je zkoumáno regionální rozložení PZI a ze stejného pohledu francouzské investice v České republice, které jsou podmíněny řadou faktorů. Tato část je také doplněna o výsledky vývoje migrace z

¹ V České republice jde často o případ investic malých a středně velkých podniků, které pronikají nejen do našeho pohraničí a využívají levné ceny vstupů (nízké náklady na pracovní sílu).

² Katedra demografie VŠE. Rok 2009. *Vliv migrace na stárnutí populace*. Dostupné z [online]: http://kdem.vse.cz/resources/relik09/Prispevky_PDF/Arltova_Langhamrova.pdf. Str. 2. Citováno 5. 5. 2011.

³ Ministerstvo pro místní rozvoj. *Národní strategický referenční rámec ČR 2007 - 2013*. Rok 2007. Dostupné z [online]: <http://www.strukturalni-fondy.cz/CMSPages/GetFile.aspx?guid=5a5a7a80-ae4c-48e2-add9-0719b2872d7a>. Str. 10. Citováno 5. 5. 2011.

vybraného okresu Liberec, které objasní dopad ekonomické situace na migraci. Závěr této práce je věnován firmě Decathlon, u které budou hodnoceny faktory, které sehrály důležitou roli pro investování v ČR.

1. Cíle a hypotézy

Obecným cílem práce je hodnocení lokalizace a vlivu přímých zahraničních investic v České republice, přičemž hlavní důraz je zaměřen na francouzské investice. Předkládaná bakalářská práce má několik specifických cílů, kterým odpovídá také struktura kapitol.

Prvním dílčím cílem bylo zjistit rozložení PZI a francouzských investic v jednotlivých krajích ČR a hodnotit vliv PZI a francouzských investic na ekonomickou situaci daných krajů. V této souvislosti bylo zjišťováno, zda-li se francouzští investoři chovají odlišně (z hlediska preference lokalizace) ve srovnání se zbylými přímými zahraničními investicemi. S tím je spojena hypotéza, zda má vyšší příliv PZI a francouzských investic do jednotlivých krajů ČR souvislost s jejich vyšším ekonomickým růstem.

Druhým cílem bylo hodnotit potenciální souvislosti PZI a migrace ve vybraném okrese Liberec.

Třetím cílem bylo zpracování případové studie vybrané francouzské investice, kde byla pozornost zaměřena na hodnocení jednotlivých podmiňujících (pozitivních/negativních) faktorů nové francouzské investice firmy Decathlon pro uvedený okres Liberec.

2. Teoretická část

2.1. Definice přímých zahraničních investic

Podnik má dnes mnoho možností jak usilovat o účast na zahraničním trhu. Může vyvážet své statky a služby, může mít zahraničního dodavatele nebo realizovat investici. Cílem firem je především snaha zvýšit svou výnosnost. Přímé zahraniční investice jsou významným ukazatelem v ekonomice. Zlepšují obchodní výměnu mezi státy. Řeší nedostatek domácího kapitálu potřebného pro financování investic, kterého je v České republice stále potřeba, a tak zahraniční kapitál může být pozitivním faktorem. (Kunešová, 2006, str. 35)

Podle devizového zákona ČR č. 219/1995 Sb. jsou přímé zahraniční investice vymezeny jako: „*Investice do jiné země za účelem získání podílu na kmenových akcích a rozhodovacích pravomocích ve výši alespoň 10 % či takového podílu, který dává zahraničnímu investorovi rozhodovací pravomoci.*“⁴

PZI patří mezi hlavní dlouhodobou formu mezinárodních kapitálových toků vztahujících se k podnikům. Jedná se buď o vklad do základního kapitálu, reinvestovaném zisku anebo do ostatního kapitálu. Základní kapitál je vklad nerezidenta do základního jmění společnosti. Reinvestovaný zisk je podíl přímého investora na zisk a ostatní kapitál zahrnuje přijaté a poskytnuté úvěry včetně dluhopisů.⁵

Martin Srholec rozlišuje PZI do 4 základních hledisek:⁶

- 1) **Míra kontroly** – týká se investic s více než 10 % podílem zahraničního vlastníka.
- 2) **Motiv vstupu** – trhy, faktory nebo aktiva vyhledávající PZI.
- 3) **Způsob vstupu** – investice na zelené louce, na hnědé louce a M&A.
- 4) **Specializace mateřské firmy** – vertikální a horizontální investice.

Motiv vstupu záleží na globální strategii mateřské nadnárodní firmy. Firmy vyhledávající PZI si zvyšují svůj podíl na trhu hostitelské země a snižují si např. dopravní náklady. Cílem PZI je nejčastěji optimalizace výrobního procesu. Snahou firem vyhledávající PZI je dosáhnout specifických aktiv v podobě patentů a obchodních značek.

⁴ Devizový zákon ČR č. 219/1995 Sb.

⁵ KALÍNSKÁ, Emilie. *Přímé zahraniční investice a jejich úloha v regionu střední a východní Evropy*. 1.Vyd. Praha: Vysoká škola ekonomická, 1999. ISBN 80-7079-287-6. Str. 4 - 5.

⁶ SRHOLEC, Martin. *Přímé zahraniční investice v ČR – teorie a praxe v mezinárodním srovnání*. 1.Vyd. Praha: Linde nakladatelství, 2004. ISBN 80-86131-52-1. Str. 12.

Jednou z forem PZI je revitalizace tzv. „brownfields“⁷. Jsou to hlavně investice napomáhající restrukturalizaci ekonomiky. Investice na zelené louce umožňují realizovat projekt přesně podle záměrů nadnárodních firem. M&A jsou investice spojené s fúzí či akvizicí podniků. (Srholec, 2004, str. 12) Horizontální investice mají za cíl získat na domácím trhu určitý podíl a vertikální investice přenášejí do místní ekonomiky část své výroby. Vertikální investice mají vyšší tendenci k exportu své produkce, která se vyrábí v hostitelské zemi. Následně výrobu buď vrací zpět do své rodné země, nebo na další světové trhy. (Zamrazilová, 2007, str. 579)

2.2. Faktory PZI

Investor se musí rozhodnout a analyzovat, co daná země přinese jeho firmě a zda má smysl investovat. Janáček (2005) uvádí ekonomické teorie, které vysvětlují důvody, proč podnik přesouvá svoji výrobu do zahraničí, a ty jsou následující:⁸

- 1) Teorie vlastnická** - pro investora je výhodnější si koupit pozemek v hostitelské zemi než ve své vlastní a vyrobit na něm své výrobky. Cena za pozemek je nižší než ve své vlastní zemi. Pro přesun výroby je rozhodující, co nabídne hostitelská země. Mezi investiční stimuly patří nižší sazby daně z příjmů, subvence či daňové úlevy.
- 2) Teorie lokalizace** – uvádí, že pomocí investic v zahraničí mohou firmy získat výhodnou geografickou polohu, která jim minimalizuje náklady a maximalizuje zisk. A. Weber uvádí tři hlavní faktory lokalizace průmyslového závodu, mezi které patří např. dopravní náklady, náklady na pracovní sílu a spotřebitelskou aglomeraci.⁹
- 3) Překonávání obchodních bariér** – dovozy z různých států mohou být zatíženy např. dovozními kvótami nebo licencemi, což zvyšuje náklady společnosti. Přenesením výroby do vybraného území nemusejí firmy platit celní tarify a jiné poplatky.
- 4) Využití lokálních výhod** - motivem jsou příznivé jednotkové mzdové náklady či nižší daně. Mzdové náklady tvoří převážnou část ceny výrobků. Pro mnoho investorů je tento faktor jeden z nejdůležitějších.

⁷ Brownfield představuje nemovitost, která je nedostatečně využívána a vznikla jako pozůstatek průmyslové, zemědělské, vojenské či jiné aktivity.

⁸ Kol. Autorů: JANÁČEK, Karel. *Proč skomírá evropská ekonomika*. Praha: sborník CEP, č. 36/2005. Dostupné z [online]: <http://cepin.cz/cze/kniha.php?ID=43>. Str. 59 - 60.

⁹ Ministerstvo vnitra. Rok 2008. Dostupné z [online]: <http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/reforma/zpravy/priprava/vysokosk/usek4.html>. Citováno 12. 1. 2011.

5) Teorie OLI – zkratka OLI popisuje 3 výhodné podmínky pro investory, mezi které patří vlastnictví (O = ownership), lokace (L = location) a internacionalizace (I = internationalization).¹⁰ Vlastnické výhody lze získat např. patenty či ochrannými známkami. Lokační výhody souvisí např. s nižšími náklady na dopravu, s levnou pracovní silou a s blízkostí zákazníků. Pomocí internacionalizačních výhod využívá podnik mezinárodního prostředí, aby realizoval svou konkurenční výhodu. (Janáček, 2005, str. 59)

Dále se uvádí hlavní obecné faktory, mezi které patří politická a makroekonomická stabilita, institucionální vyspělost, míra regulace ekonomiky, celkový potenciál země, existence privatizačních záměrů, flexibilita pracovního práva, investiční pobídky pro investory a také kulturní spřízněnost hostitelské země s investorskou zemí.

Pro investory, kteří se rozhodli investovat v ČR, byly důležité následující faktory:

- Strategická poloha v centru Evropy - dána geografickou blízkostí zemí EU.
- Stabilní a ekonomické prostředí - přitažlivá úroveň liberalizace zahraničního obchodu a ČR je členem EU.
- Kvalifikovaná pracovní síla, její náklady, dostupnost a její produktivita práce.
- Dobré napojení na hlavní dopravní trasy.

Jako nepříznivé se projevíly některé charakteristiky českého trhu jako např. velikost trhu a určitá nestabilita politické sféry. (Zamrazilová, 2007, str. 24)

2.3. Investiční pobídky jako jeden z faktorů PZI

Ministerstvo financí ČR popisuje důvody zavádění investičních pobídek tak, že: „Pro zvýšení konkurenceschopnosti českého průmyslu přistoupila vláda ČR v roce 1998 k zavedení systému investičních pobídek pro zahraniční i domácí investory. Realizační organizací pro zavádění systému investičních pobídek je Ministerstvem průmyslu a obchodu založená agentura CzechInvest.“¹¹ Vláda zavedla investiční pobídky za účelem zvýšení hospodářského růstu a vytvoření nových pracovních míst. Objevují se v podobě podpor v oblasti daní jako např. daňové prázdny či celní úlevy, ale může se také jednat o finanční

¹⁰ Investment and Income.com. Rok 2011. Dostupné z [online]: <http://www.investmentsandincome.com/investments/oli-paradigm.html>. Citováno 27. 2. 2011.

¹¹ Ministerstvo financí ČR. Rok 2005. Dostupné z [online]: http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/inv_pob_vyvoj.html. Citováno 15. 1. 2011.

podporu jako poskytnutí dotací či místní podporu lokálních iniciativ. Místní podporou je myšlena příprava infrastruktury nebo výhodný prodej majetku. Regiony usilují o lokalizaci daného investora z několika důvodů, nicméně jeden z hlavních a v České republice převládajících je snížení míry nezaměstnanosti v daném regionu. Současně tak může vzniknout hustá síť menších firem, které budou v roli subdodavatelů, což je velmi důležité. Obec tak může získat i vyšší daňové výnosy do místního rozpočtu. Hana Kunešová uvádí, že *„Neposkytnutím pobídek se může stát, že investice bude nasměrována do jiné země, která pobídky poskytne. ČR se na počátku transformace netěšila takovému zájmu investorů jako Polsko a Maďarsko. Důvodem byla právě neexistence investičních pobídek. Pro investory ale stále zůstává nejdůležitější celkový dojem země.“* (Kunešová, 2007, str. 35)

Investiční pobídky mohou být i kritizovány, jelikož směřují nejvíce do regionů s nejvyšším HDP na obyvatele, tedy do Prahy a do Středočeského kraje, a tak tím neřeší regionální rozdíly v ČR. Investiční pobídky nevedou ke snížení daní, jelikož ty firmy, které platí daně, přispívají těm, co je neplatí. Martin Říman říká, že: *„Investiční pobídky deformují národní ekonomiku a pokřívují konkurenční prostředí. Pobídky spíše podporují velké zahraniční firmy“*. (Říman, 2008, str. 11) Těžko říci, který názor je správný a který převládá.

2.4. Přínosy a rizika PZI

Tato část bude zaměřena jak na pozitivní dopady, tak i na negativní dopady PZI. Investice totiž nepřináší výhody pouze investorovi ale i hostitelské zemi. Velmi často se očekává zvýšení zaměstnanosti, produkce, přístup na nové trhy, transfer nových technologií a celkové oživení regionu. P. Pavlínek uvedl možné přínosy a možná rizika na místní a regionální ekonomiky v následující tabulce: (Pavlínek, 2005, str. 16)

Tab. 1 Možné přínosy a rizika přílivu přímých zahraničních investic

Možné přínosy	Možná rizika
• Zachování stávajících pracovních míst a vytvoření dalších • Zvýšení mezd • Růst reálných příjmů • Zvýšený daňový základ • Rostoucí vývoz • Nové znalosti a nové vzorce chování	• Lokální závislost na zahraničním kapitálu • Vnější kontrola na místní ekonomice • Likvidace místních firem • Dominance zahraničních vlastníků v klíčových sektorech • Rozvoj duální ekonomiky • Nestabilita zahraničních investic

Zdroj: PAVLÍNEK, Petr. <http://www.oecd.org/dataoecd/58/42/37778496.pdf>

Investoři, kteří například investují do výzkumu a vývoje, přinášejí specifické znalosti a nové dovednosti. Technologický transfer zahrnuje velké množství aktivit, které směřují k realizaci výsledků výzkumu a vývoje. Nejlepší technologický transfer přináší nadnárodní firmy. Existují dva možné transfery:

- 1) Přímý transfer** – ten probíhá uvnitř nadnárodní firmy mezi centrálou a filiálkou v hostitelské zemi. To znamená, že si přímo v rámci podniku předávají informace.
- 2) Nepřímý transfer** - snižuje technologickou mezeru mezi podniky pod zahraniční kontrolou a domácími firmami.

Technologická mezera je vyjádřena rozdílem v produktivitě mezi podniky pod zahraniční kontrolou a domácím podnikem. Se zlepšením technologických schopností se snižuje riziko, že by se rozdíly mezi domácí a zahraniční produktivitou prohlubovaly. Tomu může napomoci i kvalita pracovní síly a úroveň vzdělání. Vazby se zahraničními firmami mají větší význam pro konkurenceschopnost domácích společností. Zahraniční společnosti mohou snížit své náklady na základě nových obchodních vazeb s domácími dodavateli. Mohou si tak i zlepšit svůj přístup k domácímu trhu, jelikož zahraniční firmy mají často potíže najít místního partnera. Neznají místní prostředí, transakční náklady a jiné záležitosti dané země. (Srholec, 2004, str. 44)

UNCTAD ¹² proto definuje několik specifických opatření, kterými mohou vlády zemí přijímajících investic podpořit vazby domácích a zahraničních subjektů:

1) Informace a matchmaking

- Poskytnutí informací o cenách a dodavatelských firmách pobočce zahraniční společnosti.
- Matchmaking ¹³ je technologická podpora, která se zaměřuje na potřeby individuálních podniků. Uspadňuje vyhledávání obchodních partnerů a uskutečňují se různá setkání či konference.

2) Podpora zavádění nových technologií

- Technologický transfer je častým požadavkem vlády při udělení investičních pobídek.
- Partnerství s pobočkami nadnárodních společností. Vláda může zapojit nadnárodní společnosti do programu technologického transferu. Tak se přenáší jejich dovednosti na jejich dodavatele.

3) Rozvoj lidských zdrojů

- Podpora dodavatelských svazů.
- Podpora školicích programů jak v privátním sektoru, tak i pro malé a střední podniky.
- Spolupráce s mezinárodními agenturami.

4) Financování

- Patří sem právní ochrana před nekalnými obchodními praktikami.
- Pro domácí firmy v rozvíjejících ekonomikách jsou finance jedním z problémů. Nadnárodní společnosti by v otázce financí mohly podpořit místní dodavatele.¹⁴

Nadnárodní firmy jsou v průměru větší a mají vyšší tržby na jednoho zaměstnance. Drží větší množství finančních prostředků a přinášejí nové obchodní zkušenosti. Dominují rozsáhlejším sortimentem a cenovou politikou. Pokud navážou domácí firmy obchodní vazby se zahraničními firmami, může dojít k pozitivnímu dopadům PZI a mohou z toho těžit jak zahraniční firmy, tak i domácí firmy. Domácí ekonomika roste a PZI se stávají jedním z nástrojů v boji proti nezaměstnanosti. PZI přispívají ke zvýšení konkurenceschopnosti

¹² United Nations Conference on Trade and Development.

¹³ Podpora podniků pro proces vyhledávání nových potenciálních obchodních partnerů.

¹⁴ UN World Investment Report. Promoting Linkages. Geneva: United Nations, 2001. Dostupné z [online]: <http://www.unctad.org/Templates/Page.asp?intItemID=1717&lang=1>. Str. 209 - 212. Citováno 11. 3. 2011.

ekonomiky, jelikož si navzájem konkurují a vytváří tak tlak na zlepšování investičního prostředí. Současně je vlivem přílivu přímých zahraničních investic větší zastoupení technologických center a strategických služeb. Tedy u přelévání těchto pozitivních dopadů PZI závisí především na vazbě mezi domácími firmami a podniky pod zahraniční kontrolou a na tom, jak budou k investicím přistupovat. (Zamrazilová, 2007, str. 591)

Jak to často bývá, všechno má svoje negativní stránky. PZI nepodporují zaměstnanost, pokud již vytlačují existující investice. Podniky pod zahraniční kontrolou se musí často podřizovat globální strategii nadnárodní firmy jako například Škoda Auto firmě Volkswagen. Zahraniční firmy s vyspělým know-how mohou představovat zdroj vzniku tzv. **duální ekonomiky**. Eva Zamrazilová uvádí, že: „*Dualita spočívá v zaostávání domácích podniků za zahraničními podniky. Na jedné straně je slabší domácí podnik a na druhé straně výkonný zahraniční podnik. Dualita je pak dále prohlubována neschopností těchto domácích firem, které nejsou schopny vytvářet vazby s firmami pod zahraniční kontrolou. Zesílení konkurence totiž může vést ke dvěma následkům. Buď povzbudí ke zvýšení efektivity, nebo povede k zániku. Bylo by třeba, aby technologická mezera nebyla příliš velká.*“ (Zamrazilová, 2007, str. 579)

Nedostatek konkurenceschopnosti u domácích podniků může vést k vytěšňovacímu efektu a k jejich likvidaci. Vytěšňovací efekt lze rozdělit na *crowding-in* a *crowding-out* efekt. *Crowding-in* znamená, že PZI zvyšují celkové investice v ekonomice jak zahraniční investice, tak domácí investice. *Crowding-out* efekt spíše vytlačuje domácí investice. Zahraniční investice stále zůstávají konkurencí pro domácí podniky. (Zamrazilová, 2007, str. 580)

Bylo by třeba zajistit dostatek manuálních pracovníků v ČR a těch, kteří vytvářejí vysokou přidanou hodnotu. K tomu je zapotřebí určitá úroveň vzdělání a kvalifikace.

2.5. Vliv PZI na migraci

V literatuře je věnováno méně pozornosti vztahu mezi migrací a PZI, ale na tento vztah nelze zapomenout vzhledem k současné globalizaci. Pokles dopravních nákladů, nákladů na komunikaci a otevření hranic mezi evropskými státy vedl k nárůstu toků zboží, kapitálu, lidí a znalostí přes mezinárodní hranice. PZI přinášejí kapitál a nové technologie, a zároveň mají dopad na zahraniční migraci.

Zahraniční nadnárodní firmy nabízí lepší pracovní příležitosti a platové podmínky v hostitelské zemi, důsledkem toho dochází k nižší motivaci k migraci v dané zemi. Zahraniční nadnárodní firmy motivují své zaměstnance k získání lepší kvalifikace např. studiem cizích

jazyků anebo nabídkou pracovních příležitosti v dané společnosti (ale v jiné zemi). Rozhodnutí migrovat je velmi individuální a záleží na mnoha faktorech. Nicméně, vliv PZI v oblasti migrace prostřednictvím lidského kapitálu je dvojznačný, protože vyšší mzdy, které mohou získat pracovníci v zahraničním podniku, mohou také zvýšit jejich motivaci k migraci (tzv. efekt odliv mozků) a tento efekt dopadá nejčastěji na vysoce vzdělané pracovníky. (Javorcik, 2011, str. 2)

Podle neoklasické teorie může být zahraniční migrace vysvětlována pomocí „push - pull teorie“. Za příčiny migrace jsou dle této teorie považovány dva druhy faktorů:

- 1) **Push faktory** - jsou faktory, které nutí obyvatele odejít ze země svého původu. Mezi těmi faktory patří např. nízká úroveň životních podmínek a nedostatek pracovních příležitostí.
- 2) **Pull faktory** - jsou faktory, které nutí migranty do cílových zemí z důvodů např. příznivějších pracovních a ekonomických příležitosti anebo vyšší úrovně zdravotnictví.¹⁵

2.6. Vývoj přímých zahraničních investic po roce 1989

Většina odborníků po roce 1989 dávala přednost rychlé privatizaci. Rychlost byla v České republice dána kuponovou privatizací. Hlavní zaměření privatizace a možnost participace zahraničních investorů závisela v každé zemi na mnoha faktorech.

V první etapě privatizace převládaly horizontální investice, které se snažily o určitý podíl na trhu. V druhé polovině devadesátých let se značně zvýšil příliv vertikálních investic do zpracovatelského sektoru. Současně nastal obrovský příliv horizontálních investic do finančních a dalších komerčních služeb. V upadajících odvětvích s nízkým růstovým potenciálem, jako např. v textilním a kožedělném odvětví, byly investice podprůměrné. V tradičních odvětvích jako např. v odvětvích ve výrobě kovů a kovodělných výrobků byla situace obdobná. Nadprůměrný byl význam zahraničních investorů např. ve výrobě elektrických a optických přístrojů. (Srholec, 2004, str. 25)

Polovina PZI do zemí střední a východní Evropy byla investována ve formě fúzí, 10 – 20 % byly investice na zelené louce a v ostatních případech se jednalo o investice do již existujících podniků se zahraniční účastí. (Kalínská, 1999, str. 8) V roce 2003 byla Česká republika v PZI v přepočtu na jednoho obyvatele mezi transformujícími ekonomikami na

¹⁵ Sociologický webzin. M.Vojtková. Rok 2005. Teorie mezinárodní migrace. Dostupné z [online]: <http://www.socioweb.cz/index.php?disp=temata&shw=253&lst=113>. Citováno 20. 4. 2005.

prvním místě. (Jahn, 2005, str. 45) Mezi roky 2002 a 2006 chtěly země střední a východní Evropy zejména přilákat zahraniční investory. Nabízely jim nízké daňové sazby a investiční pobídky. Mnohé zahraniční firmy vytvořily také v daných zemích výrobní základny a krátkodobě se to jevílo velice zajímavě. Snížila se nezaměstnanost a zvýšila se aktivita v odvětvích jako například ve stavebnictví. Průmyslové parky a distribuční centra byly vybudovány po celé České republice. Vlivem státních podpor se investiční aktivita dostala i do méně rozvinutých oblastí ČR. Mělo to následně velký význam vzhledem k imobilní pracovní síle.¹⁶

Ke konci roku 2005 byla nejvyšší zásoba PZI v Maďarsku. Česko se ocitlo na druhém místě. Polsko a Slovensko mají zásobu PZI podstatně nižší. (Zamrazilová, 2007, str. 582) Následující tabulka zobrazuje stav PZI dle zemí v České republice mezi roky 2004 a 2009:

Tab. 2 Stav PZI podle zemí mezi roky 2004 - 2009 (v mil. Kč)

	2004*	2005*	2006*	2007*	2008*	2009*
Belgie	-1 325	5 598	-606	5 480	-2 058	23 227
Dánsko	- 1 274	1 138	-864	4 586	1 725	990
Francie	-4 516	9 257	6 044	1 103	19 853	10 025
Německo	19 473	38 770	43 522	24 472	9 221	6 620
Velká Británie	483	1 396	5 936	-10 841	-12 099	-8 518
Itálie	1 311	-644	-1 032	1 133	6 537	-3 365
Nizozemí	51 451	22 035	-9 698	45 008	17 559	-23 237
Rakousko	11 285	14 968	22 568	22 306	36 444	25 173
Švédsko	-824	11 871	-4 363	6 891	-1 938	-3 168
Švýcarsko	4 734	2 024	12 009	19 671	14 377	580
Kanada	-3 173	1 005	-409	405	-695	190
USA	12 986	2 741	-417	8 373	-8 115	14 183
Japonsko	1 000	1 497	3 421	8 231	-4 023	-172
Celkem	127 844	279 181	123 431	211 944	110 130	51 951

Zdroj: ČNB, http://www.cnb.cz/cs/statistika/platebni_bilance_stat/pzi/index.html

* Do roku 1997 zahrnují údaje pouze přímé zahraniční investice do základního jmění, od roku 1998 jsou součástí i reinvestované zisky a ostatní kapitál.

¹⁶ FinančníNoviny.cz. Rok 2011. Dostupné z [online]: <http://www.financninoviny.cz/financi-krize/analzy/zpravy/prime-zahranicni-investice-a-budoucnost-nizkonakladove-vyroby-v-ceske-republice/596947>
Citováno 16. 2. 2011.

Mezi roky 2003 až 2008 došlo k více jak pětinasobnému nárůstu přílivu přímých zahraničních investic v ČR. Největší příliv PZI nastal v roce 2005 a dá se vysvětlit otevřením evropských hranic po roce 2004, kdy se ČR stala členem EU, a zjednodušily se tak obchodní výměny zboží.¹⁷ Česká republika se stala cílem investic s vyšší přidanou hodnotou, zato však s nižším objemem vloženého kapitálu. Většina investorů pochází z původní EU - 15. Nejvýznamnějšími investory jsou Německo a Nizozemsko. Následuje po nich Rakousko a Francie zaujímá 4. místo. V roce 2009 se příliv snížil zhruba o polovinu na 77 miliard dolarů vlivem celosvětové ekonomické krize. Za rok 2010 se ale příliv přímých zahraničních investic do Česka znovu více než zdvojnásobil na 117, 4 miliardy korun. Hlavní část PZI tvoří zisky reinvestované zahraničními investory. Přední místa obsazují Rakousko, Nizozemsko, Německo, Anglie a Kypr. Mnoho českých firem přesunulo své sídlo na Kypr kvůli daňovým a podnikatelským výhodám. Finanční prostředky ze základního kapitálu tuzemských podniků stáhli zpět do vlasti investoři z USA. Nejvíce reinvestovaných zisků za rok 2010 připadlo na odvětví finančního zprostředkování a následoval zpracovatelský průmysl a stále roste význam automobilového odvětví pro českou ekonomiku. Rostoucí investice do základního kapitálu souvisejí pravděpodobně s postupným odezníváním hospodářské krize. Firmám se vrací chuť investovat v zahraničí.¹⁸

¹⁷ PWC. Rok 2010. Dostupné z [online]: <http://www.pwc.com/cz/cs/tiskove-zpravy-2010/prime-zahranicni-investice.jhtml>. Citováno dne 11. 3. 2010.

¹⁸ Novinky.cz. Rok 2010. Dostupné z [online]: <http://www.novinky.cz/finance/214413-priliv-investic-do-cr-se-zdvojnasil-ale-stale-je-to-mene-nez-v-90-letech.html>. Citováno dne 18. 10. 2010.

3. Metodická část

V této části práce jsou stručně nastíněny metodické postupy řešení vytyčených cílů, přičemž podrobnější metodické poznámky budou uvedeny u příslušné kapitoly v analytické části.

Pro celou bakalářskou práci je typická kombinace kvantitativních a kvalitativních přístupů. Při studiu PZI představuje hlavní metodický problém volba vhodných ukazatelů a především dostupnost dat v požadovaném členění. Pro analýzu dostupných empirických dat a informací o PZI a francouzských investicích v Česku byly využity dokumenty z organizace CzechInvest a interní dokumenty od ekonomického oddělení na Francouzském velvyslanectví v Praze. Zejména dokumenty a data z Francouzského velvyslanectví jsou velmi cenné a představují významnou přidanou hodnotu práce. V odborných periodikách zatím nebyla publikována žádná studie zabývající se danou tematikou s využitím těchto dat. Tím vzniká unikátní situace pro jejich detailnější rozbor. Data uvádí lokalizaci francouzských investorů v jednotlivých krajích ČR a v jakých sektorech se francouzští investoři soustřeďují.

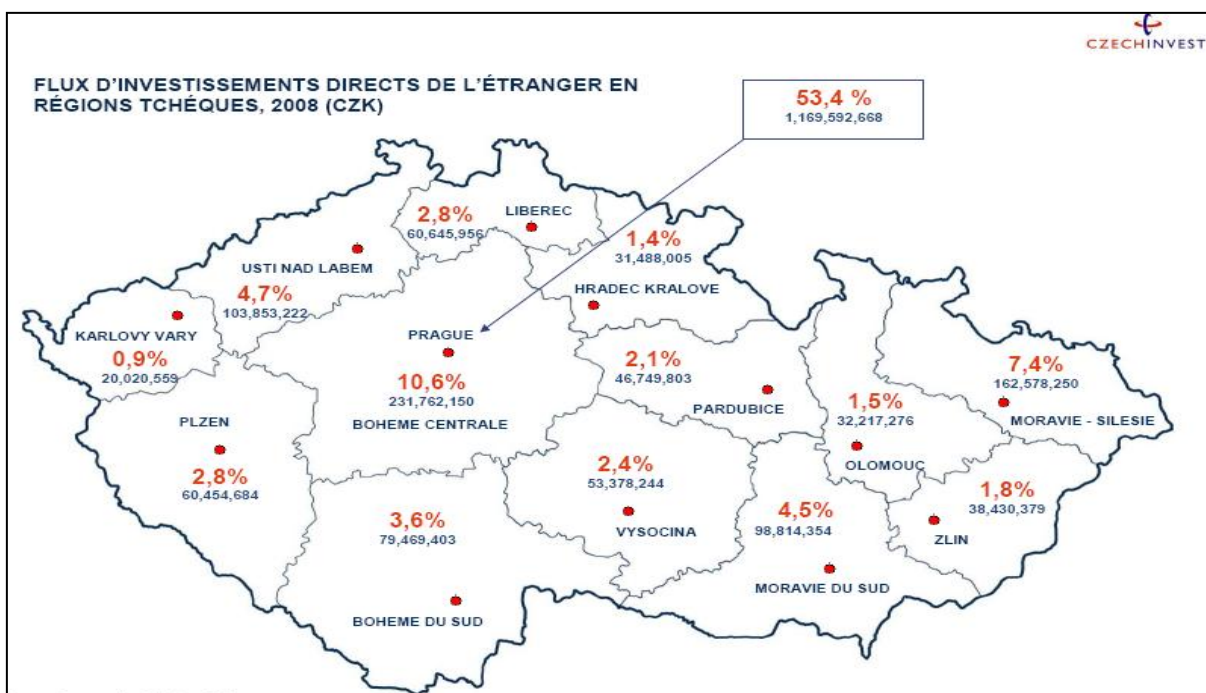
Dále byly sledovány demografické ukazatele, aby bylo možné hodnotit vývoj migrace v okrese Liberec jako jednoho z možných podmiňujících faktorů PZI. Data byla čerpána zejména z Českého statistického úřadu. Mezi demografické ukazatele migrace byly zvoleny migrační saldo, hrubá migrace a intenzita migračního obratu. Pomocí těchto ukazatelů bude zhodnocen vliv přirozené měny a migrace na celkový růst počtu obyvatelstva v okrese Liberec.

Pomocí kvalitativních metod – strukturovaný rozhovor s manažery firmy Decathlon – byly zjišťovány faktory lokalizace této francouzské investice a její proces investování v České republice. Celkem byli osloveni 2 manažeři této firmy. S vedoucím prodejny v Liberci Gregory Fulchiron jsem si domluvila schůzku a s manažerem expanze Decathlonu jsem komunikovala přes e – mail. Dotazník obsahoval otázky o firmě Decathlon, jejích důvodech investování v Liberci a potenciálních přínosech pro Českou republiku. Vzor strukturovaného rozhovoru je uveden v příloze. V rámci případové studie byla také využita desk research analýza dokumentů o firmě Decathlon.

4. Přímé zahraniční investice v regionech ČR

Dříve než bude provedena samotná analýza přímých francouzských investic, je vhodné poukázat na hlavní regionální rozdíly PZI v České republice. Takové prostorové diferenciaci umožní lépe popsat kontext francouzských investic, které jsou předmětem další kapitoly. Smyslem této části je proto popsat rozložení PZI v regionech ČR. PZI ovlivňují ekonomiku regionu, jsou významným zdrojem kapitálu, technologií, znalostí a tržních příležitostí. Vývoj regionu zase významně ovlivňuje produktivitu a strukturu určitých odvětví. Mezi regiony ČR jsou výrazné odlišnosti v důsledku nedostatečné podnikatelské iniciativy a omezeného přístupu k novým technologiím.¹⁹ Ekonomickou úroveň regionu zpravidla charakterizuje ukazatel HDP na hlavu. Pokud nepočítáme Prahu, jsou meziregionální rozdíly v ČR poměrně malé. Ale bylo relativně málo investováno do zaostalých a okrajových regionů.²⁰ Teoretická část této práce obsahuje už zmínku o těchto dopadech. Příliv PZI ukazuje přitažlivost regionu pro zahraniční investory a může podnítit navazující investiční aktivity. Rozložení PZI v krajích ČR lze ukázat na níže uvedeném obrázku:

Obr. 1 Příliv přímých zahraničních investic v krajích ČR za rok 2008 (v Kč a v %)

Zdroj: CzechInvest. <http://www.czechinvest.org/fr/telechargement>

¹⁹ Národní observatoř pro odborné vzdělání a trh práce. Rok 2001. Dostupné z [online]: http://www.nvf.cz/publikace/pdf_publicace/observator/cz/severozapad.pdf. Citováno 12. 1. 2011.

²⁰ PAVLÍNEK, Petr. *Regional development effects of FDI in Central and Eastern Europe*. Omaha, University of Nebraska, 2005. Dostupné z [online]: <http://www.oecd.org/dataoecd/58/42/37778496.pdf>. Citováno 13. 2. 2011.

Lze konstatovat, že se v Praze soustřeďují přes 50 % všech PZI na území ČR. Po ní následuje Středočeský kraj, Moravskoslezský kraj a Ústecký kraj. Nejmenší podíl PZI je v Karlovarském kraji. Karlovarský kraj je stále hospodářsky zaostávající kraj a chybí tu dobré napojení na evropskou dálniční síť. Vyskytuje se tam také nedostatek kvalifikovaných pracovních sil.²¹

V regionu Severozápad jsou značné uzemní rozdíly. Oproti ostatním okresům mají výjimečné postavení okresy Děčín, Most, Teplice, Litoměřice a Karlovy Vary. V těchto okresech je soustředěno 89,3 % zahraničních investic, i přestože tam žije polovina obyvatel regionu. V rámci regionu je Severozápad výjimečný i v celorepublikovém srovnání. Je na čtvrtém místě po Praze, Středočeském kraji a Moravskoslezském kraji.²²

Přímé zahraniční investice se obecně v nových členských státech soustřeďují často do hlavních měst a přilehlých oblastí. V těchto oblastech je větší množství kvalifikované pracovní síly a lepší dopravní infrastruktura. Sídli tam centrály zahraničních firem. Jak uvádí Petr Pavlínek: „*I když mají přímé zahraniční investice celkově pozitivní přínos, mohou však také zvyšovat rozdíly mezi jednotlivými regiony.*“²³

²¹ Business info. Rok 2011. Dostupné z [online]: <http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/karlovarsky-kraj/byznys-v-karlovarskem-kraji/1000925/59830/>. Citováno 25. 2. 2011.

²² Národní observatoř pro odborné vzdělání a trh práce. Rok 2001. Dostupné z [online]: http://www.nvf.cz/publikace/pdf_publicace/observator/cz/severozapad.pdf. Citováno 12. 1. 2011.

²³ PAVLÍNEK, Petr. *Regional development effects of FDI in Central and Eastern Europe*. Omaha, University of Nebraska, 2005. Dostupné z [online]: <http://www.oecd.org/dataoecd/58/42/37778496.pdf>. Str. 19.

5. Analytická část

5.1. Přímé francouzské investice v ČR

Francie patří k historicky nejstarším partnerům Česka již od roku 1918. V roce 1989 byla Francie na 14. místě mezi obchodními partnery v ČR a v roce 2009 už obsadila čtvrté místo. Důležitým dokumentem mezi oběma zeměmi je Dohoda o podpoře a ochraně investic mezi ČSFR a Francií, která je platná od 27. 9. 1991. Francie je čtvrtou světovou ekonomickou a obchodní velmocí. Je čtvrtým největším příjemcem zahraničních investic.²⁴

Po roce 1989 směřovaly francouzské investice převážně do Polska. V roce 2009 se stala druhým nejdůležitějším investorem v Polsku za Německem.²⁵ Francie má s ním bližší vztahy a vyskytuje se tam větší francouzská komunita. Polsko také má přes 38 milionů obyvatel, a tak se francouzským investorům nabízí trh třikrát větší než v České republice. Češi jsou ale převážně považováni za nízkonákladové dodavatele jednoduchých součástí ve strojírenském odvětví a tím, že tradičním sektorem francouzské ekonomiky je právě strojírenství, zůstává česká výroba velmi perspektivní. Češi vyrábí s vyšší přidanou hodnotou a s příznivým poměrem kvality a ceny.²⁶

Od roku 1993 se zahraniční obchod mezi oběma zeměmi značně změnil. Již v roce 2008 byl obrat vzájemného obchodu mezi Českou republikou a Francií 13, 7 krát větší než v roce 1993. V roce 2009 došlo vlivem ekonomické krize ke snížení dovozu i vývozu. Mezi položkami českého vývozu patří silniční vozidla, jejich díly a příslušenství, elektronická zařízení, elektrospotřebiče a elektromotory. Nejvýznamnějšími českými vývozci do Francie byly v roce 1999 např. společnosti Škoda Auto, Karosa, Tesla Sezam, Metra Blansko a Barum Continental. Dnes vyváží zejména např. Toyota – Peugeot – Citroën Automobile (dále „TPCA“), Karosa a Škoda Auto. Francie vyváží do ČR silniční vozidla a zařízení (20 %) a farmaceutické přípravky (6 %).²⁷

Následující tabulka zobrazuje výši a podíl dovozu z Francie do ČR mezi roky 2010 a 2011 a následně výši a podíl vývozu z ČR do Francie ve stejném období:

²⁴ Business info. Rok 2011. Dostupné z [online]: <http://www.businessinfo.cz/cz/sti/francie-obchodni-a-ekonomicka-spoluprace-s-cr/7/1000421/>. Citováno 15. 3. 2011.

²⁵ Invest in Poland. Rok 2011. Dostupné z [online]: http://www.paiz.gov.pl/poland_in_figures/foreign_direct_investment. Citováno 10. 4. 2011.

²⁶ CzechTrade. Rok 2010. Dostupné z [online]: <http://www.czechtrade.cz/reference/czechtrade-media/menici-se-francouzsky-trh-sance-pro-ceske-firmy/>. Citováno 21. 10. 2010.

²⁷ Business info. Rok 2011. Dostupné z [online]: <http://www.businessinfo.cz/cz/sti/francie-obchodni-a-ekonomicka-spoluprace-s-cr/7/1000421/>. Citováno 15. 3. 2011.

Tab. 3 Dovoz a vývoz z/do vybrané země: Francie (v mil. Kč a běžných cenách):

Země	Leden				
	Dovoz				
				podíl v % na celkovém dovozu	
	2010	2011	Index	2010	2011
Francie	5 786	6 696	115, 7	3, 6	3, 2
Země	Leden				
	Vývoz				
				podíl v % na celkovém vývozu	
	2010	2011	Index	2010	2011
Francie	10 386	13 184	126, 9	6, 0	5, 9

Zdroj: ČSÚ. http://www.praha.czso.cz/csu/2011edicniplan.nsf/publ/6001-11-m01_2011

V roce 2011 došlo ke zlepšení mezinárodního obchodu mezi oběma zeměmi. Francie již vyvážela do ČR o 15 % více a podílela se tak na 3 % z celkového dovozu v České republice. Český vývoz byl o 26 % větší než v roce 2010 a představuje tak 5, 9 % z celkového vývozu v ČR. Český vývoz do Francie má lepší výsledky, neboť se lépe přizpůsobuje podmínkám francouzského trhu. Tyto výsledky jsou dány množstvím vložené lidské práce a odvětvími, které vyžadují technické znalosti, v kterých je právě Česko úspěšné. Dle zpráv Ministerstva průmyslu a obchodu se očekává další zlepšení zahraničního obchodu.²⁸

5.1.1. Rozložení francouzských investic v regionech ČR

Francouzské společnosti jsou přítomné ve všech hlavních sektorech českého průmyslu, v sektoru služeb, v automobilovém průmyslu a ve stavební činnosti. Známou a jednou z největších francouzských investic na zelené louce se stala investice TCPA v Kolíně, která dosáhla výše 1, 3 mld. Eur. Zaměstnala přes 3000 zaměstnanců a v období 2005 - 2008 a přispěla k 1, 5 – 2 % vyššímu hospodářskému růstu.

Dle ekonomického oddělení na Francouzském velvyslanectví v Praze jsou nejvýznamnější francouzské firmy v uvedených sektorech v ČR následující:

²⁸ Ministerstvo průmyslu a obchodu. Rok 2011. Dostupné z [online]: <http://www.mpo.cz/dokument84981.html>
Citováno 8. 3. 2011.

Tab. 4 Významné francouzské firmy působící v ČR

Automobilový průmysl – TPCA, Faurecia, Valeo, Saint-Gobain, Hutchinson
Elektrotechnika – Alstom, Schneider-Electric, Saft, Cegelec, Poclain hydraulics, Faiveley transport a Lekov
Letecký průmysl – Letov, Latecoere
Průmyslové plyny – Air-liquide
Farmaceutický průmysl – Sanofi-Aventis
Pojišťovnictví – Axa, Coface
Potravinářský průmysl – Danone, Bel, Lactalis, Bongrain, Yoplait, Tereos, Pernord Ricard, Soufflet
Teplárenství – Dalkia
Vodovody – Veolia Voda, Ondeo
Zpracování odpadu – Sita, Marius Pedersen
Stavebnictví – Vinci, Eurovia, Soletanche, Eiffage, Colas, Algeco a Gerim
Cement – Lafarge
Reality – Orco property group, PBW, AEW Europe a Unibail Rodamco
Banky – Komerční banka, Cetelem, Calyon a Segece

Zdroj: Ekonomické oddělení na Francouzském velvyslanectví v Praze.

http://www.france.cz/IMG/pdf/doc_Nejvyznamnejsi_francouzske_firmy.pdf

K roku 2010 se v ČR nachází 480 francouzských firem. Zaměstnávají přes 100 000 lidí, což představuje 5,3 % z celkové aktivní populace. Přítomnost francouzských firem je soustředěna zejména v průmyslovém sektoru a představují 70 % ze všech poboček. Obchodní a distribuční aktivity představují 20 % ze všech poboček. Finanční a nefinanční podniky představují 10 % všech poboček v čele s Komerční bankou, která je jednou ze tří největších českých bank. Ve farmaceutickém sektoru dominuje Sanofi.²⁹

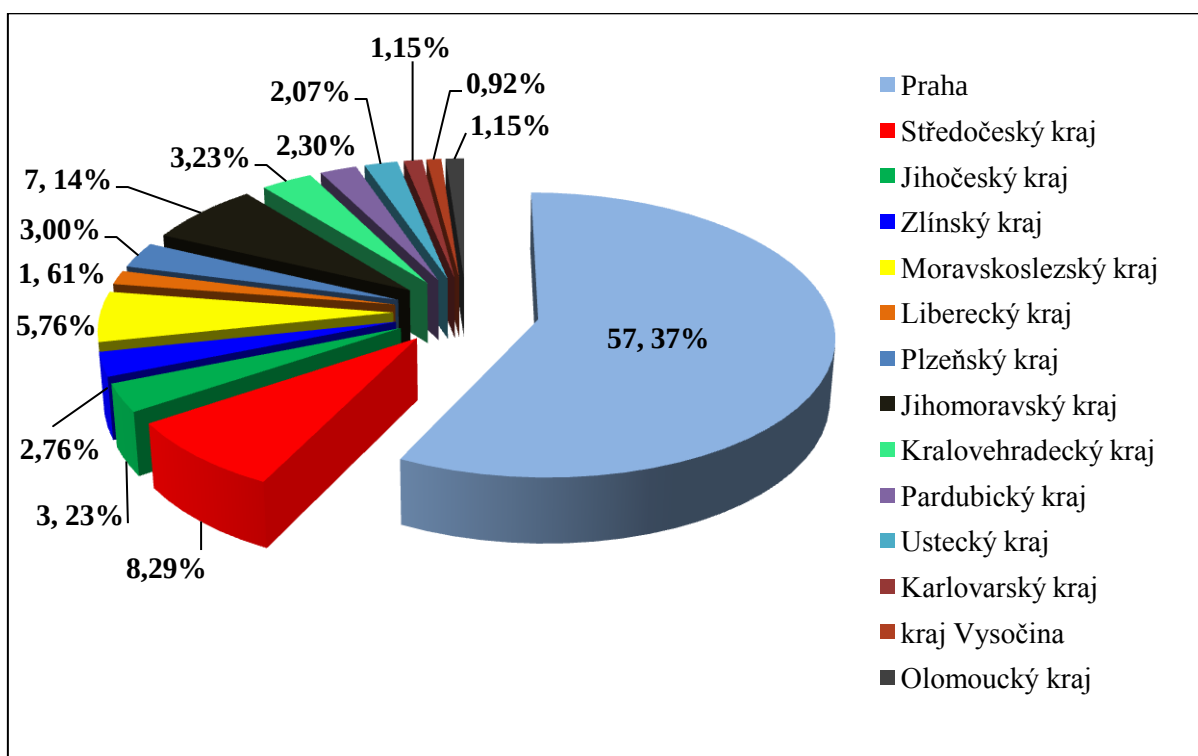
Na základě interních materiálů od ekonomického oddělení na Francouzském velvyslanectví v Praze, dokumentu od Ministerstva pro místní rozvoj v ČR a dokumentů z webových stránek krajů ČR, bylo možné najít faktory a důvody přítomnosti francouzských investic v daných oblastech.

²⁹ Ekonomické oddělení na Francouzském velvyslanectví v Praze. Rok 2010. Dostupné z [online]: <http://www.france.cz/spip.php?rubrique1>. Citováno 15. 2. 2011.

Praha a Středočeský kraj nejvíce přispívají ekonomickému růstu České republiky. Za ekonomickým růstem stojí Praha jako hlavní centrum, kde se soustřeďuje řada řídicích aktivit. Praha je významné historické město a snadno dostupné letišti a dálnicím. Má nejvyšší kupní sílu ze všech krajů ČR a jednu z nejnižších měr nezaměstnanosti. V první kapitole bylo konstatováno, že se PZI koncentrují v hlavním městě Praha a ve Středočeském kraji. Totéž platí i pro francouzské investice. Přes 57 % francouzských investic bylo soustředěno v Praze a ve Středočeském kraji. Ve Středočeském kraji sídlí TPCA a Danone a.s.

Na následujícím obrázku lze vidět rozložení přímých francouzských investic v krajích ČR:

Graf. 1 Rozložení přímých francouzských investic v krajích ČR

Zdroj: Interní materiály od ekonomického oddělení na Francouzském velvyslanectví v Praze. Vlastní úpravy.

Plzeňský, Jihomoravský kraj a kraj Vysočina jsou dynamické regiony, které dosahují dobré ekonomické úrovně. Plzeňský kraj má z hlediska dopravní dostupnosti výhodnou blízkost Prahy a Německa. V Plzni sídlí Západočeská univerzita, která nabízí velké množství kvalifikované pracovní síly. Převažuje tam průmyslový sektor a v této lokalitě se tak nachází např. francouzská firma Faiveley transport a.s. Brno je hlavním motorem Jihomoravského kraje. Zaujímá třetí místo v přílivu přímých francouzských investic se 7 %. Je druhým největším městem ČR a strategickým místem z hlediska dobrého napojení na dálnici D1 směrem na Prahu. V Brně se vyskytují např. francouzské firmy Alstom s.r.o. a

Astech s.r.o. V kraji Vysočina se nenachází velké množství francouzských investic, ale převažují tam přímé zahraniční investice z Německa a Nizozemí.³⁰

Královéhradecký, Liberecký, Zlínský, Pardubický a Jihočeský kraj se řadí k průměrným a stabilním regionům. Ekonomická výkonnost těchto regionů se pohybuje okolo průměru Česka, ale některé kraje z této skupiny dosahují vyššího ekonomického růstu a některé menšího ekonomického růstu.³¹ Královéhradecký kraj je jeden z pomalejších regionů v růstu HDP a také i v přílivu PZI. Vyskytují se tam francouzské firmy Tecmaplast s.r.o. a Transport Trutnov s.r.o. Je to kraj s převážně zemědělsky - průmyslovým charakterem. Menší podíl francouzských investic má také v této skupině Liberecký kraj. Významnými odvětvími jsou zejména sektor strojírenství a sklářství. Pořád ale zaostává dynamika kraje za Prahou. Soustředily se tam francouzské firmy Saint - Gobain advanced ceramics s.r.o. a Faurecia s.r.o. Pardubický kraj má výhodnou dopravní polohu a může se chlubit nízkou mírou nezaměstnanosti. V roce 2008 byl označen za region s největším ekonomickým potenciálem v ČR.³² Nachází se tam 10 francouzských firem. Zlínský kraj má spíše nevýhodnou polohu zejména pro přímé francouzské investice z hlediska dopravní dostupnosti. Lze tu najít firmu Yoplait Czech a.s. a Limagrain s.r.o., které jsou řazeny do potravinářského sektoru. Jihočeský kraj se podílí 3, 23 % na celkových přímých francouzských investicích. Kraj sousedí s Rakouskem a Německem, a proto tam lze najít převážně zahraniční investice ze zemí Německa a Rakouska. V kraji se výrazně prosadil potravinářský průmysl z důvodu zemědělského charakteru tohoto kraje. Podíl zpracovatelského průmyslu se také postupem času výrazně zvýšil. Vyskytují se tam francouzské firmy jako např. Mlékárna Klatovy a.s. z potravinářského sektoru. Většina francouzských investic se soustředila ve městě Písek, kde je průmyslová plocha a kde se nachází např. firma Faurecia Lecotex a.s., která vyrábí automobilová zařízení, a Schneider Electric a.s.

Karlovarský, Ústecký a Olomoucký kraj pravidelně zaostávají za průměrným ekonomickým výkonem Česka. Nízký ekonomický růst negativně dopadá na oblast zaměstnanosti. Jejich míra nezaměstnanosti vysoce převyšuje celorepublikový průměr.

³⁰ ČSÚ. Rok 2011. Dostupné z [online]: http://www.czso.cz/xj/redakce.nsf/i/prime_zahranicni_investice_v_kraji. Citováno 23. 3. 2011.

³¹ Ministerstvo pro místní rozvoj. *Plnění cílů strategie regionálního rozvoje ČR a vyhodnocení dopadů kohezní politiky na regionální rozvoj*. Praha: Berman group, 2009. Dostupné [online]: <http://www.mmr.cz/CMSPages/GetFile.aspx?guid=6db92801-d718-4bc4-b440-82bdf801d352>. Citováno 12. 2. 2011.

³² Pardubický kraj. Rok 2008. Dostupné z [online]: <http://www.pardubickykraj.cz/article.asp?thema=2610&item=48332&previev=archiv>. Citováno 3. 3. 2008.

Karlovarský kraj, známý svým cestovním ruchem a lázeňstvím, patří mezi nejmenší kraj ČR. Nachází se tam francouzská firma Pernod Ricard - Jan Becher, která vyrábí alkoholické nápoje. Tento kraj je na posledním místě v přílivu francouzských investic, jelikož oblast nenabízí skoro žádné průmyslové zóny. Ústecký kraj na tom není tak špatně z hlediska přílivu PZI, ale vzdělanostní struktura obyvatelstva zaostává a stále bojuje s nezaměstnaností. Francouzské firmy, které tam investovaly, jsou převážně průmyslového charakteru. Postavení Olomouckého kraje v přílivu PZI je podprůměrné a je přitažlivé pouze pro levnou výrobu jednotlivých dílů do průmyslového sektoru. Firmy Resson s.r.o. a Touax s.r.o. patří mezi francouzské firmy působící v Olomouckém kraji.

Moravskoslezský kraj je označen jako problémový region dle Ministerstva pro místní rozvoj v ČR. Dlouhodobě se řadí mezi kraje s nejvyšší nezaměstnaností z důvodu restrukturalizace průmyslu, což způsobilo velké propouštění a od té doby má pracovní síla potíže s novým uplatněním na trhu práce, i přestože kraj má vyšší podíl PZI oproti jiným krajům. V Ostravě se nachází francouzské firmy Amplussevis a.s. a Dalkia Ostrava a.s, které se řadí do energetického sektoru.³³

V další části je sledován rozdíl v pořadí krajů z hlediska PZI a francouzských investic. Jedná se tedy o komparaci, která má za cíl zjistit, jestli se francouzské investice chovají odlišně a jsou lokalizovány v jiných regionech, než je tomu u zbylých resp. „ostatních“ PZI. Rozložení představuje následující tabulka:

Tab. 5 Rozložení PZI a francouzských investic v krajích ČR

Přímé francouzské investice	Přímé zahraniční investice
Kraj hl. město Praha	Kraj hl. město Praha
Středočeský kraj	Středočeský kraj
Jihomoravský kraj	Moravskoslezský kraj
Moravskoslezský kraj	Ústecký kraj
Jihočeský kraj	Jihomoravský kraj
Královéhradecký kraj	Jihočeský kraj
Plzeňský kraj	Liberecký kraj
Zlínský kraj	Plzeňský kraj

³³ Ministerstvo pro místní rozvoj. *Plnění cílů strategie regionálního rozvoje ČR a vyhodnocení dopadů kohezní politiky na regionální rozvoj*. Praha: Berman group, 2009. Dostupné z [online]: <http://www.mmr.cz/CMSPages/GetFile.aspx?guid=6db92801-d718-4bc4-b440-82bdf801d352> Citováno 12. 2. 2011.

Pardubický kraj	Kraj Vysočina
Ústecký kraj	Pardubický kraj
Liberecký kraj	Zlínský kraj
Olomoucký kraj	Olomoucký kraj
Karlovarský kraj	Královéhradecký kraj
kraj Vysočina	Karlovarský kraj

Zdroj: Interní materiály od ekonomického oddělení na Francouzském velvyslanectví v Praze a CzechInvest: <http://www.czechinvest.org/fr/telechargement>

Pozn.: Pořadí v tabulce bylo vytvořeno na základě procentního rozložení PZI a francouzských investic v jednotlivých krajích ČR.

PZI a francouzské investice se hlavně soustřeďují v Praze a Středočeském kraji. Na dalších místech je již pořadí odlišné a je zřejmé, že pro francouzské investice je důležitý Jihomoravský a překvapivě také Královéhradecký kraj, který vykazuje nejvyšší rozdíl v pořadí. Francouzské investice se zaměřují převážně na jiná kritéria pro investování, než pro která se rozhodují PZI. Mezi kritéria vyhledávaná francouzskými investory patří např. ekonomický potenciál regionu a dopravní dostupnost kraje. Dominantní postavení má ale stále Praha a Středočeský kraj jak v přílivu PZI, tak i v přílivu francouzských investic, což ovlivňuje meziregionální rozdíly v ČR.

5.1.2. Francouzská spolupráce s firmami v ČR

Francouzi rádi spolupracují se subjekty, které jim připomínají domov. Tento trend se určitě netýká jen Francouzů, ale obecně se říká, že k nacionalismu mají o hodně blíže právě oni. Smíchov je oblíbená čtvrť sídlící na levém břehu Vltavy s budovou Zlatý Anděl, která vznikla dle návrhu francouzského architekta Jeana Nouvela. Lze tu najít oblíbené nákupní centrum Nový Smíchov a mnoho dalších menších obchodů. Na Praze 5 se v minulých letech vytvořila tzv. francouzská čtvrť s vlajkovou lodí Carrefour - obchodní centrum. Carrefour byl ale později kvůli nedostačujícím výsledkům nahrazen firmou Tesco. Ve čtvrti se nachází i francouzské lyceum, hotel Ibis, park Sacre coeur a byty s francouzskými nájemníky.³⁴

Cílem této části je poukázat, jaké obchodní vazby vznikají mezi francouzskými firmami a ostatními firmami v ČR. Otázkou je, zda spolupracují francouzské firmy při investování v ČR se zahraničními firmami a českými firmami. Bude také hodnoceno, zda

³⁴ Center.cz. Rok 2003. Dostupné z [online]: http://www.centers.cz/PROJECT%20PROPERTY%20ARCHIVE/2003/Project%20Property_9_2003/126_129_f_rancouzi.pdf. Citováno 21. 2. 2011.

spolupracují francouzské firmy s dalšími francouzskými subjekty v České republice a jaká je jejich obchodní spolupráce.

Jako příklad francouzské firmy spolupracující s dalšími firmami v ČR byla vybrána francouzská firma Renault a.s. Česká republika. Renault a.s. je firma prodávající automobilová vozidla. Byl tak vytvořen seznam firem, s kterými Renault a.s. Česká republika spolupracuje, a na kterém lze poukázat podíl buď francouzských firem nebo zahraničních a českých firem. Výběr firem byl proveden na základě interního seznamu subdodavatelů, který mi byl k dispozici pro tuto bakalářskou práci. Výběr představuje reprezentativní vzorek subdodavatelů. V tabulce představuje označení *CIZÍ* pro české a zahraniční firmy. Pro zjednodušení a generalizaci nebylo rozlišováno, zda francouzská firma Renault spolupracuje se zahraničními subjekty nebo s českými subjekty. Označení *FR* představuje francouzské firmy.

Následující tabulka uvádí seznam vybraných firem, s kterými Renault a.s. v České republice spolupracuje:

Tab. 6 Spolupráce Renaultu a.s. s firmami v ČR

-Radian	CIZÍ
- 24 hours agency	CIZÍ
- 2media.cz	CIZÍ
- 3P	CIZÍ
- 4 event	CIZÍ
- A. Charouz	CIZÍ
- Abel - computer	CIZÍ
- Absorb	CIZÍ
- Actvia	CIZÍ
- Agentura Bora	CIZÍ
AV Media	CIZÍ
- Avacom	CIZÍ
-Campana tour	CIZÍ
- Car Communication	CIZÍ
- Mediaservis	CIZÍ
- Neoluxor	CIZÍ
- Xertec	CIZÍ
- Publi art communication editions	CIZÍ
- Office Depot	CIZÍ
- Activcard Europe	FR
- AEM Bruleurs Gaz	FR
- AXA Assistance	FR

- Bureau Veritas	FR
- CAA Conseil et formation	FR
- Conex	FR
- Le Traiteur	FR
- Mazars	FR
- Nedstat France	FR
- Espace media	FR
- Imprimeries	FR
- Publicis Prague	FR
Celkem	32

Zdroj: Interní materiály od Renaultu a.s. Česká republika. Vlastní úpravy.

Ve výsledku bylo zjištěno, že z celkových 32 firem, s kterými spolupracují, jsou 13 z nich francouzské firmy. Francouzské firmy tedy zauímají jednu třetinu z vybraných firem. Více než polovina uvedených firem ale představují zahraniční a české firmy. Renault tak spolupracuje i s jinými firmami než jen s francouzskými. Obchodní spolupráce s českými firmami je jeden z pozitivních dopadů francouzských investic.

5.1.3. Subjekty podporující francouzsko - české obchodní vztahy

Díky stáži ve Francouzsko – české obchodní komoře (dále „FCOK“) mi bylo umožněno poznat jejich aktivity a služby, které poskytují francouzským firmám v ČR. Mezi jejich služby patřilo např. vyhledávání nových potenciálních partnerů či dodavatelů v České republice. Tato část je dodatkem toho, že se mohou francouzští investoři obrátit k následujícím subjektům, pokud by rádi spolupracovali s novými dodavateli nebo vytvořili nové obchodní spolupráce. Mohou tím získat přínosné a praktické rady o českém trhu a účastnit se seminářů, které jim mohou napomoci k dalšímu kroku k vytvoření investičního projektu v ČR. V České republice působí následující subjekty na pomoc francouzským investorům:

- 1) **Kancelář CzechInvest** - podporuje podnikání a investice k posílení konkurenceschopnosti.
- 2) **Francouzsko - česká obchodní komora** - má přes 260 členů, z nichž převážnou část tvoří francouzské firmy. Podporuje francouzsko - české obchodní vazby a pořádají akce a školení pro jejich členy i nečleny.

3) Ubifrance - je ekonomická mise na Francouzském velvyslanectví v Praze podporující česko - francouzské vztahy pořádáním různých seminářů a setkání. Firmy si mohou navzájem vyměnit obchodní zkušenosti a hledat nové možnosti spolupráce.³⁵

5.2. Vliv PZI na migraci v České republice

5.2.1. Zahraniční pracovní migrace v České republice

S přímými zahraničními investicemi je spojen příliv zahraničních pracovníků. Mohou to být zaměstnanci zahraničních firem ve vedoucích pozicích, kteří zastupují zahraniční pobočku v Česku, anebo zahraniční migranti hledající v Česku práci. Zaplňují mezery na trhu práce, zvyšují poptávku po zboží a službách a předávají se nové znalosti občanům ČR. Na prvním místě jsou ekonomické aktivity cizinců považovány za nejčastější důvod pro pobyt cizinců v ČR. K dalším nejčastějším důvodům patří sjednocování rodin. (Horáková, 2008, str. 7)

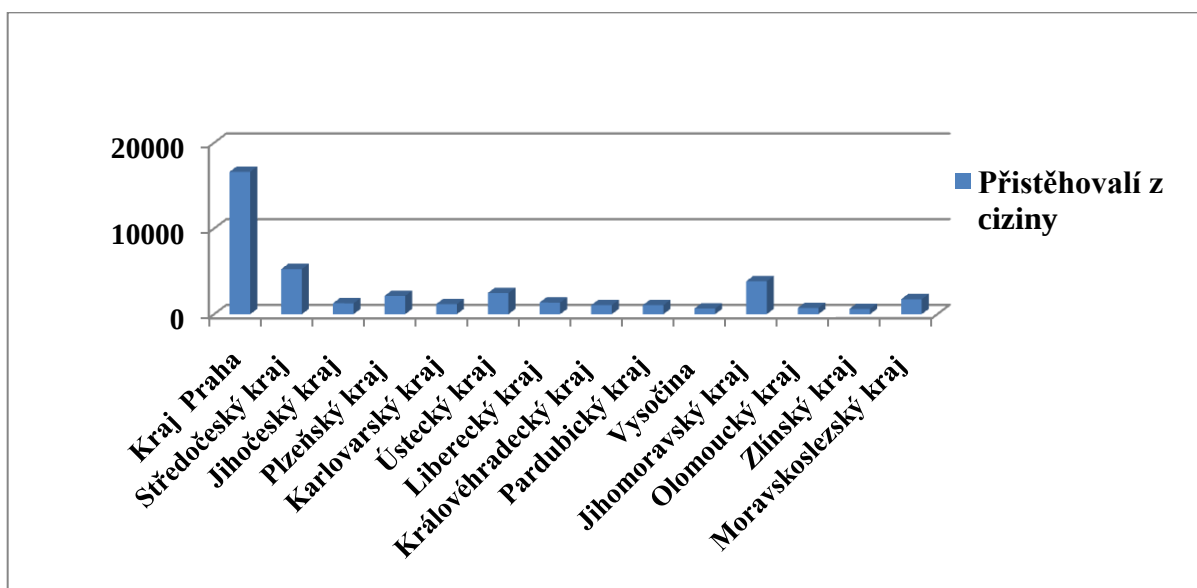
Vstup České republiky do Evropské unie byl pro velkou část zahraničních pracovníků pozitivní, neboť se zrušilo pracovní povolení pro občany EU a to představovalo právě obrovskou bariéru pro zahraniční pracovní migraci. Zahraniční migrace do České republiky rostla po roce 2004 a přispěla k postupným změnám v celkové skladbě obyvatel. Populační přírůstky získané zahraničními pohyby jsou považovány za jednu z možností, jak přispívat populačnímu růstu České republiky a k pozitivním změnám ve vývoji věkové skladby obyvatelstva. Samotná zahraniční migrace nevyřeší demografické problémy Česka, ale může je zmírnit. (Poppová, 2009, str. 5)

Vývoj v oblasti ekonomiky i přes ekonomickou krizi měl za následek nárůst životní úrovně obyvatel Česka a tím i růst migrační atraktivity České republiky, ačkoli tento růst se proměnil během ekonomické krize v pokles. Mezi roky 2008 a 2009 měla ekonomická krize vliv na snižování zaměstnanosti v určitých oborech a tím i vliv na pokles zahraniční migrace v Česku a ve světě. (Horáková, 2010, str. 7).

V jakých krajích ČR je největší počet přistěhovalců z ciziny, lze vidět na následujícím grafu:

³⁵ Ubifrance, FCOK a CzechInvest. Rok 2011. Dostupné z [online]: www.ubifrance.cz
www.czechinvest.org a www.ccft-fcok.cz/. Citováno 22. 2. 2011.

Graf. 2 Počet přistěhovalých z ciziny v krajích ČR (rok 2009)

Zdroj: HORÁKOVÁ, Milada. *Vývoj pracovních migrací v Česku v období hospodářské recese*. 1. Vyd. Praha: VUPSV, 2010. 978-80-7416-069-1. Dostupné z [online]: http://www.cizinci.cz/files/clanky/711/Vyvoj_pracovnich_migrac.pdf. Vlastní úpravy.

Největší počet přistěhovalých v roce 2009 byl zaznamenán v hlavním městě Praze a ve Středočeském kraji. Následoval Jihomoravský kraj s 3 tis. přistěhovalých. V ostatních krajích nebyl počet přistěhovalých tak významný. Největší podíl ve struktuře přistěhovalých zaujímali obyvatelé z Ukrajiny, Slovenska a Vietnamu. (Horáková, 2010, str. 9)

Počet přistěhovalých začal klesat od roku 2008. V roce 2009 byl pokles už skoro dvojnásobný v porovnání s rokem 2007. Počet přistěhovalých z ciziny např. do Prahy se pohyboval v roce 2007 kolem 30 tis. a v roce 2009 poklesl na 15 tis. Mezi roky 2008 a 2009 se snížil podíl cizinců na pracovní síle obyvatelstva ČR ve všech krajích ČR. Dopady této krize byly v různých krajích odlišné. Podíl cizinců na pracovní síle poklesl výrazněji v Pardubickém kraji, kde klesl z 6,8 % na 4,2 %, v Plzeňském kraji z 9 % na 7,1 % a v kraji Praze, kde klesl z 15,2 % na 13,6 %. Tyto změny byly zejména způsobeny hospodářskou krizí, která proběhla jak v Čechách, tak i v celé Evropě. V Pardubickém kraji se zejména koncentruje strojírenství, které bylo zejména zasaženo ekonomickou krizí mezi roky 2008 a 2009. Milada Horáková dále uvádí, že: „*Neexistuje dostatek detailních empirických dat o ekonomické situaci v mikroregionech, které by vysvětlovaly rozdílný pokles zaměstnanosti cizinců v různých krajích.*“ (Horáková, 2010, str. 54)

5.2.2. Francouzská migrace do České republiky

V porovnání s ukrajinskou a slovenskou populací přichází do ČR francouzská populace v menším počtu. Přímé francouzské investice se umísťují ale na čtvrtém místě v celkových PZI a s francouzskými investicemi přijíždí také určitá část migrujícího francouzského obyvatelstva.

Po vstupu České republiky do EU rostl prudce počet Francouzů a to až do roku 2006. V roce 2006 jich bylo 2 749 a ke konci roku 2009 bylo 2 516 Francouzů registrovaných na konzulárním oddělení Francouzského velvyslanectví v Praze. Dle českých statistických úřadů se jejich počet spíš pohyboval kolem 2 282 ke dni 31. 12. 2009.³⁶ Z celkové populace tvoří 30 % ženy a 70 % muži. Následující tabulka zobrazuje počty francouzských občanů v daných městech České republiky:

Tab. 7 Počet francouzských evidovaných osob v městech ČR

Město	Počet evidovaných osob
Praha	1755
Brno	77
Ostrava	57
Plzeň	22
Olomouc	22
Kladno	15
Pardubice	12
Hradec Králové	12
Liberec	8
České Budějovice	8

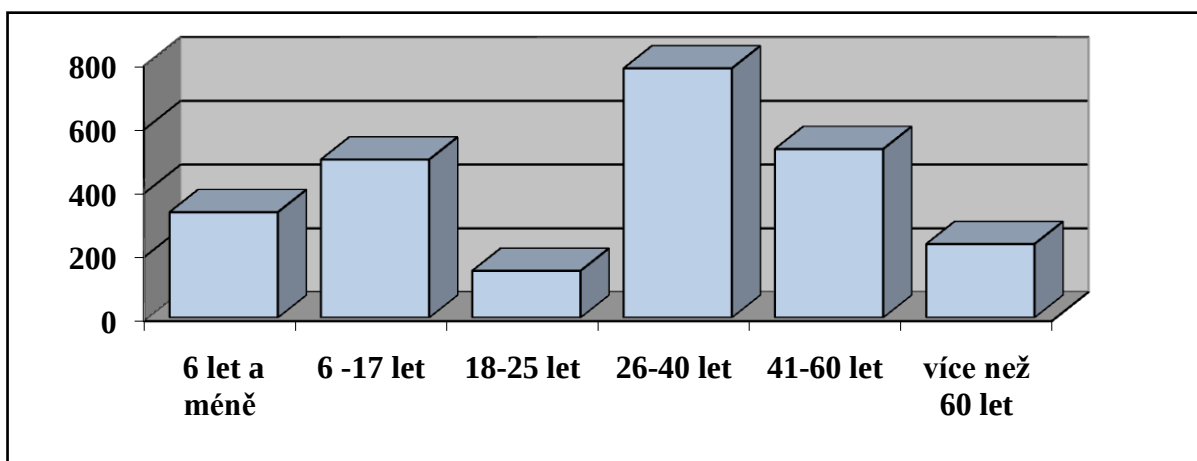
Zdroj: Francouzské velvyslanectví v Praze. <http://www.france.cz/spip.php?article301&lang=fr>

Francouzi žijí hlavně v Praze (70 %), v Čechách (20 %) a na Moravě (10 %). V Praze se soustřeďuje 1755 osob a to představuje více než polovinu francouzské populace žijící v

³⁶ ČSÚ. Ke dni 31/12/2010 evidovala 2282 francouzských občanů. Dostupné z [online]: http://www.czso.cz/csu/cizinci.nsf/tabulky/ciz_pocet_cizincu-001. Citováno 23. 1. 2011.

Česku. Dalšími významnými městy jsou Brno, Ostrava a Plzeň. Jak bylo uvedeno v předchozí kapitoly, soustředily se francouzské investice zejména v Praze, ve Středočeském kraji, v Jihomoravském a v Moravskoslezském kraji (viz. graf. 1). Mohlo by tak být vysvětleno rozložení francouzské populace v uvedených městech ČR. Na následujícím grafu je zobrazeno, v jakých věkových rozmezích se nachází Francouzy na území ČR:

Graf. 3 Věková rozmezí francouzské populace

Zdroj: Francouzské velvyslanectví v Praze. <http://www.france.cz/spip.php?article301&lang=fr>

Francouzi v České republice jsou hlavně mladá a aktivní populace do 40 let. Dle ČSÚ bylo 1 727 pracujících Francouzů v roce 2008 a ke konci roku 2009 jich bylo 1 866. Více než polovina je zaměstnána ve francouzských firmách v ČR. Zaměstnanci s francouzskou smlouvou zůstávají v průměru 5 let. Většina z nich zastává vyšší intelektuální pozice jako místo ředitele nebo profesora na školách.³⁷

5.2.3. Analýza vývoje migrace v okrese Liberec

V této části je analyzován vývoj migrace v okrese Liberec po roce 2004. Pomocí demografických ukazatelů bylo provedeno hodnocení demografické situace daného okresu a zkoumán tak jeho úbytek nebo nárůst obyvatel. Liberec byl vybrán, protože v tomto okrese investovala francouzská firma Decathlon a.s., která bude hlavním těžištěm zájmu v následující kapitole, kde byla zpracována případová studie této francouzské firmy (investice).

³⁷ Francouzské velvyslanectví v Praze. Rok 2010. Dostupné z [online]: <http://www.france.cz/spip.php?article301&lang=fr>. Citováno 12. 1. 2011.

Smyslem je zohlednit a posoudit vliv ekonomické úspěšnosti Liberce na migraci. Současně je nezbytné upozornit, že migrace je pouze dílčí složkou pohybu obyvatel. V souvislosti s novými pracovními příležitostmi je v České republice velmi důležitá vyjíždka/dojíždka za prací, kterou lidé často preferují před migrací. Z důvodu nedostupnosti nejaktuálnějších dat o vyjíždce (SLDB 2011 zatím nejsou vyhodnocena) je v následujícím textu pracováno pouze s migrací.

Významným faktorem pro migraci hraje v Liberci jeho příhraniční poloha. Okres Liberec vykazuje pravidelně největší procentuální zastoupení přistěhovalých z okresů Jablonec nad Nisou, České Lípy a z hlavního města Prahy. Největší část ekonomických subjektů právě sídlí v okrese Liberec. Od roku 2000 vzrostl počet všech subjektů z 38,3 % na 43 % v roce 2009. Liberec je nejpříznivějším místem k podnikatelské činnosti, a to jak z hlediska např. dostatečně dostupným množstvím pracovní a kupní síly, tak z hlediska dostupnosti všech potřebných úřadů, dopravní obslužnosti apod. Je tam také největší počet zahraničních podnikatelských subjektů ze všech okresů Libereckého kraje. Od roku 2000 se podíl zahraničních subjektů zvýšil ze 7,9 % na 20,5 % v roce 2009.³⁸

Největší podíl cizinců je pravidelně zaznamenán v Liberci. Největší počet cizinců je ze zemí Ukrajiny, Slovenska a Vietnamu. Cizinci se dlouhodobě soustřeďují v regionech s nejmenšími problémy na trhu práce. Také míří tam, kde vznikají pracovní příležitosti spojené se sousedstvím s Německem, Rakouskem nebo Polskem. (Horáková, 2008, str. 30)

Byly vybrány tyto demografické ukazatele pro interpretování vývoje migrace:

- 1) **Migrační saldo** - rozdíl mezi počtem přistěhovalých a vystěhovalých. Dosahuje-li kladných hodnot, jedná se o čistou imigraci. V opačném případě, je-li rozdíl $I - E < 0$, mluvíme o čisté emigraci.
- 2) **Střední stav obyvatelstva** - počet obyvatel daného území v okamžiku, který byl zvolen za střed sledovaného období.
- 3) **Přirozený přírůstek obyvatelstva** - rozdíl mezi počtem živě narozených dětí ve sledovaném období a na daném území a celkovým počtem zemřelých osob v témž území a v témž období.
- 4) **Hrubá migrace** - úhrn přistěhovalých a vystěhovalých za dané území za určité období, zpravidla za kalendářní rok.

³⁸ ČSÚ. Rok 2010. Ekonomické subjekty v Liberci. Dostupné z [online]: http://www.liberec.czso.cz/xl/redakce.nsf/i/100309_res. Citováno 9. 3. 2010.

5) **Intenzita migračního obratu** - vyjadřuje relativní podíl všech migrantů a středního stavu obyvatel daného území.³⁹

V první tabulce jsou zobrazeny údaje o obyvatelstvu pro okres Liberec. Dále jsou uvedeny vzorce demografických ukazatelů pro výpočet migrace a v poslední tabulce jsou zobrazeny jejich výsledky k interpretování vývoje migrace v okrese Liberec:

Tab. 8 Vývoj migrace v okrese Liberec

Rok	Stav 1. 1.	Přistěhovalí	Vystěhovalí	Stav 31. 12.	Narození	Zemřelí
2004	97 770	1 758	2 128	97 400	975	975
2005	97 400	2 387	1 927	97 950	997	907
2006	97 950	2 784	2 055	98 781	1 046	944
2007	98 781	3 338	2 598	99 721	1 177	977
2008	99 721	3 271	2 356	100 914	1 253	975
2009	100 914	2 853	2 376	101 625	1 207	973

Zdroj: ČSÚ. http://www.czso.cz/cz/obce_d/index.htm.

**Tab. 9 Vzorce demografických ukazatelů
pro výpočet migrace**

Přirozený přírůstek (‰)	$Pp = \frac{N - M}{S} \times 1000$
Střední stav obyvatel	$\bar{S} = \frac{S_{1.1.} + S_{31.12.}}{2}$
Hrubá migrace	$mi = I + E$
Intenzita migračního obratu (%)	$hmi = \frac{mi}{\bar{S}} \times 100$
Migrační saldo	$\Delta = I - E$

Zdroj: TOUŠEK, Václav. KUNC, Josef. VYSTOUPIL, Jiří a kolektiv. *Ekonomická a sociální geografie*. 1.Vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2008. ISBN 978-80-7380-114-4. Str. 86 - 90.

³⁹ ROUBÍČEK, Vladimír. *Úvod do demografie*. 1.Vyd. Praha: Codex Bohemia, 1997. ISBN 80-85963-43-4. Str. 257 – 268.

Tab. 10 Výsledky

Rok	Střední stav obyvatel	Hrubá migrace	Intenzita migračního obratu (%)	Migrační saldo	Přirozený přírůstek
2004	97 585	3 886	3, 98	-370	-
2005	97 675	4 314	4, 42	460	90
2006	98 365	4 839	4, 92	729	102
2007	99 251	5 936	5, 98	740	200
2008	100 317	5 627	5, 61	915	278
2009	101 269	5 229	5, 16	477	234

Zdroj: TOUŠEK, Václav. KUNC, Josef. VYSTOUPIL, Jiří a kolektiv. *Ekonomická a sociální geografie*. 1. Vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2008. ISBN 978-80-7380-114-4. Str. 86 - 90.

Z vypočítaných hodnot v tabulce lze odhadnout demografické trendy vybraného okresu Liberec. Počet obyvatel dlouhodobě mírně roste. Od roku 2005 narostl mírně počet obyvatel z důvodů zvýšené porodnosti a klesající úmrtnosti. V letech 2005 – 2008 ovlivňovalo hodnotu celkového přírůstku ve vyšší míře kladné migrační saldo. Více než polovina přistěhovalců mířila do okresu Liberec, protože tam byla největší nabídka pracovních příležitostí. Podniky v průmyslové zóně Liberce nabízely stovky nových pracovních příležitostí.

V roce 2004 byl větší počet vystěhovalých než přistěhovalých, a tím se vysvětluje, proč je migrační saldo záporné. V květnu 2004 totiž vstoupila ČR do EU a ovlivnila zájem českých občanů o pracovní příležitosti v dalších zemích EU. Od roku 2005 mohli mít na celkovém aktivním saldu největší podíl občané s ukrajinským státním občanstvím, vietnamským a slovenským. V roce 2009 kleslo migrační saldo o dvojnásobek. Tento pokles se netýkal jen okresu Liberec, ale i celé České republiky. Hospodářská recese ovlivnila zaměstnanost v celé ČR, a proto klesl také počet přistěhovalých. Řada cizinců odešla kvůli ztrátě práce a nižšímu počtu pracovních míst. Intenzita migračního obratu byla nejvyšší mezi roky 2007 a 2008, poté klesla tak jako migrační saldo.⁴⁰

⁴⁰ ČSÚ. Rok 2010. Regionální rozbor. Dostupné z [online]: http://www.czso.cz/xl/redakce.nsf/i/regionalni_rozbor. Citováno 25. 4. 2011.

V roce 2008 byl nejvyšší příliv PZI v okrese Liberec, který se pohyboval ve výši 18 844 mil. Kč.⁴¹ Do daného okresu se ve stejnou dobu více osob přistěhovalo než vystěhovalo. Také má na migraci výrazný vliv zahraniční migrace. Tento fakt by mohl naznačit určitý vliv PZI na migraci v daném okrese, ale přesto výsledky analýzy nejsou jednoznačné a bylo by třeba i porovnat vliv PZI na základě dat o dojížděcí za prací po SLDB 2011.

5.3. Případová studie: firma Decathlon a.s.

5.3.1. Decathlon a její postavení ve Francii

Cílem této případové studie je analyzovat francouzskou investici Decathlon v okrese Liberec a vyhodnotit její faktory, které sehrály důležitou roli pro investování do ČR. Francouzská firma Decathlon byla vybrána pro tuto případovou studii, protože je to nová příchozí francouzská investice v ČR, která se může do budoucna rozvíjet a kterou jsem znala ještě předtím, než investovala do České republiky

Decathlon je akciová společnost, která patří pod akciovou společnost Groupe Mulliez, pod kterou patří další deset francouzských firem jako např. Auchan a Kiabi. V roce 2008 se Decathlon přejmenoval na Oxylane, ale název Decathlon byl nadále ponechán. Oxylane dnes představuje síť dodavatelů sportovního zboží. Firma Decathlon otevřela svou první prodejnu v roce 1976 v Lilles, ve Francii. Základním konceptem bylo prodávat velké množství sportovního zboží za nízké ceny. V roce 1986 investovala v sousedních zemích EU a vybudovala první obchod v Německu. Poté následovalo Španělsko a další evropská země. V roce 1993 vlastnila již 10 prodejen v Evropě. Od tohoto roku začala vyrábět i vlastní výrobky jako např. Tribord specializované na vodní sporty a Quechua na zimní sporty.

Šest let později firma vytvořila nový koncept ve Francii, které pojmenovala „*Village Oxylane*“. Vybudovala nové specifické místo v blízkosti obchodů Decathlon, kde nabízela možnost sportovat, trénovat nebo se mohly vytvořit nové obchodní spolupráce ve sportovních aktivitách prostřednictvím různých seminářů. V roce 2003 se otevřel první obchod v Šanghaji. Tři roky poté se firma zaměřila na země střední a východní Evropy.

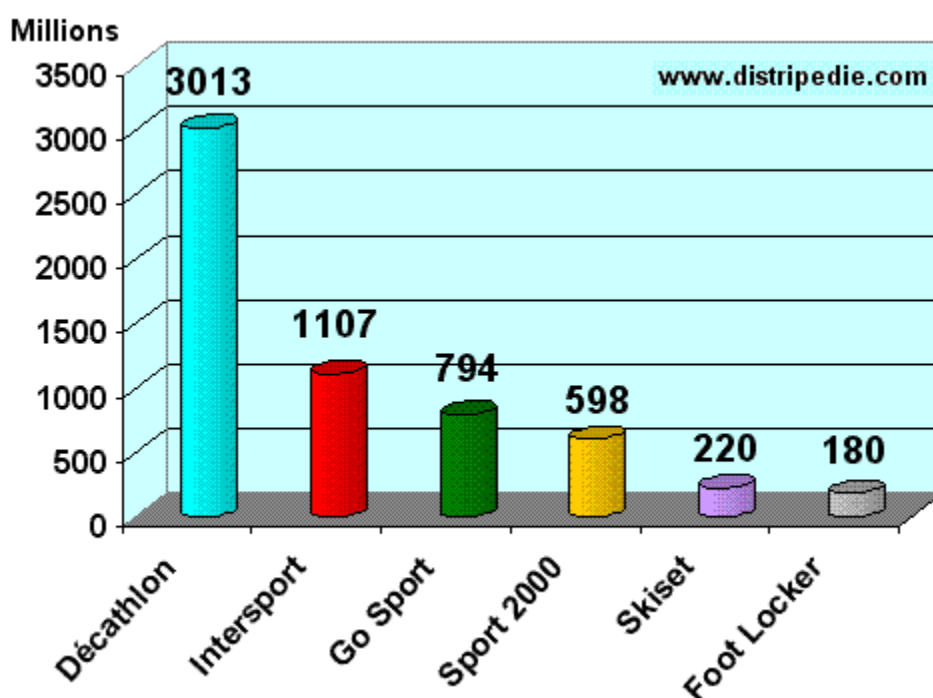
⁴¹ RISY. Rok 2008. Dostupné z [online]: <http://www.risy.cz/cs/krajske-ris/liberecky-kraj/okresy/hospodarske-prostredi/prime-zahranicni-investice/>. Citováno 5. 5. 2011.

Nejdřív se soustředila na země Polska a Maďarska. V roce 2010 konečně zamířila do Liberce. V současné době plánuje firma otevírat další obchody ve všech krajských městech ČR.⁴²

Vlastní celkem 240 obchodů ve Francii, což představuje největší počet obchodů ze všech zemí, v kterých má Decathlon prodejny. Na druhém místě stojí Španělsko s největším počtem obchodů. Ze zemí střední a východní Evropy je Polsko s 20 obchody a Maďarsko s 17 obchody na desátém a jedenáctém místě.⁴³

Obrat obchodů se sportovním zbožím ve Francii, kam patří i Decathlon, lze zpozorovat na níže uvedeném obrázku:

Graf. 3 Obrat sportovních obchodů ve Francii (rok 2008)

Zdroj: Distripédie. <http://www.distripédie.com/distripédie/spip.php?article1100>

V roce 2008 se stal Decathlon leaderem ve Francii s 33,4 % podílem na trhu firem prodávající sportovní zboží. Na druhém místě se umístil Intersport, který byl zas v roce 2008 leaderem na světovém trhu a ve Francii zaujímá tedy druhé místo s 12,2 % podílem na trhu. Následovaly po Intersportu Go Sport s 8,8 %, Sport 2000 s 6,6 %, Skiset s 2,4 % a Foot Locker s 2 % podílem na trhu.⁴⁴

⁴² Decathlon. Rok 2010. Dostupné z [online]:

http://www.decathlon.fr/ecfr/m/zip/27425_1_dir/entreprise/histoire.html. Citováno 23. 4. 2011.

⁴³ OxyLane. Rok 2010. Dostupné z [online]: <http://www.oxylane.com/7/faits-et-chiffres>. Citováno 23. 4. 2011.

⁴⁴ Distripédie. Rok 2010. Dostupné z [online]: <http://www.distripédie.com/distripédie/spip.php?article1100>. Citováno 8. 2. 2010.

5.3.2. Faktory lokalizace Decathlonu v České republice

V této části budou zhodnoceny podmiňující faktory lokalizace, které se uvádí obecně pro Českou republiku a které budou porovnány s faktory, které uváděla firma Decathlon při řízených rozhovorech.

1) Ekonomická situace ČR v oblasti sportu a vývoj sportovních obchodů

Od devadesátých let minulého století se zvýšil zájem o trávení volného času. Odpovídá tomu také rozšiřující se síť sportovních prodejen jako např. Sportisimo, Hervis Sport či Intersport v Česku. Rostl i počet specializovaných obchodů. Sportu se v České republice věnuje 52 % obyvatel a většina z nich sportuje pravidelně. Trávení volného času sportem je typické pro lidi do 40 let, kteří žijí v domácnostech se středními a vyššími příjmy. Češi se ročně věnují sportu v průměru asi každý třetí den v roce a téměř tři čtvrtiny se věnují letním sportům. Mezi oblíbené sporty patří plavání, turistika, sjezdové lyžování a cykloturistika. Výběr sportovních aktivit je dán geografickými podmínkami v ČR. Lidé si vybírají zboží podle ceny, vzhledu a atraktivity. Nízká cena zboží už není tak klíčovým faktorem. Značku sportovního oblečení vnímají zákazníci jako záruka kvality. Vybírají si sportovní prodejnu na základě blízkosti domovu, sortimentu zboží a odbornosti personálu. Sportovní zboží se dnes také neprodává jen klasickou cestou, ale i pomocí internetu, kde neustále rostou tržby.⁴⁵

V České republice vzrostly výdaje za sportovní aktivity za poslední roky. Česká rodina za sport ročně podle průzkumu společností Incoma Research a GfK Praha průměrně utrací 23 220 korun. V roce 2008 utratili zákazníci o 2000 korun více než v roce 2007.⁴⁶ Vlivem hospodářské krize se v roce 2009 potýkaly firmy Adidas, Nike či Puma s výrazným propadem zisku. Prodejna sportovního zboží Hervis sport, která v Česku působí už několik let, neotevřela také za rok 2009 žádný nový obchod kvůli zpomalení stavby nových nákupních center. Pro rok 2011 chce ale Hervis sport zprovoznit v Česku internetový obchod, jelikož internet má stále větší význam při prodeji sportovních potřeb.⁴⁷

⁴⁵ M-journal.cz. Rok 2008. Dostupné z [online]: http://www.m-journal.cz/cs/praxe/cesi-jsou-narodem-sportovcu_s284x478.html. Citováno 17. 12. 2008.

⁴⁶ Ekonomika.ihned.cz. Rok 2009. Dostupné z [online]: <http://ekonomika.ihned.cz/c1-32888790-cesko-zaplavi-sportovni-obchody-krize-na-ne-nedosahla>. Citováno 18. 1. 2009.

⁴⁷ Aktuálně. centrum.cz. Rok 2009. Dostupné z [online]: <http://aktualne.centrum.cz/ekonomika/nakupy/clanek.phtml?id=636546>. Citováno 9. 5. 2009.

Projekt investování firmy Decathlon do ČR trval přibližně čtyři roky před otevřením prodejny v Liberci. Prodejna se otevřela 27. října 2010 v Liberci. Nachází se v průmyslové a obchodní zóně Liberec Sever - Růžodol. Prodejna zabrala kolem 24 000 metrů čtverečních, z toho na prodejní plochu připadlo 3700 metrů čtverečních. Zákazníci si tak mohou vyzkoušet zboží jak uvnitř prodejny, tak i na sportovním hřišti před prodejnou. Po Liberci zprovozní i prodejny v Ostravě, Brně a Mostě. Do Prahy plánuje až nejdříve v roce 2012. V nejbližší době bude otevřena nová prodejna v Ostravě o velikosti 5 000 čtverečních metrů. V Brně bude mít firma časem možnost rozšířit plochu plánované prodejny až na 7 000 metrů.⁴⁸

2) Liberec – geografická poloha

Mezi jeden z faktorů francouzských investic v ČR patřila geografická blízkost ČR s Francií. Liberec není jen geograficky blízký s Francií, ale i se sousedními zeměmi, ve kterých má Decathlon prodejny. Liberec tvoří hranici s Německem, na kterou navazuje dlouhá hranice s Polskem. Decathlon vlastní 20 obchodů v Polsku a kolem 10 obchodů v Německu. Z Polska dováží zboží do Liberce, a tím pádem se snižují dopravní náklady, které by byly vyšší, pokud by Decathlon např. dovážel zboží z Francie. Ale Liberec byl vybrán především proto, že je to město se sportovními možnostmi, co se týče letních sportů tak i zimních sportů.

3) Náklady na pracovní sílu, její dostupnost a kvalifikaci pracovní síly

V Liberci se nachází Technická univerzita, která má následující fakulty jako např. strojní, textilní, hospodářskou, pedagogickou, architektury a mechatroniky. Mládež má také předtím možnost vystudovat na mnoha středních školách (gymnázia, střední odborné školy a střední odborná učiliště). Po roce 1990 vzrostl v Liberci výrazně nejen počet fakult ale i počet studentů. Zájem o vysokoškolské vzdělání roste a počet studentů Technické univerzity se dlouhodobě zvyšuje. Výskyt vysokých či středních škol může napomoci kraji zvýšit podíl kvalifikované pracovní síly, který je jedním z častých faktorů PZI.⁴⁹

Náklady na pracovní sílu v Libereckém kraji jsou na rozdíl od Prahy nižší. Průměrná hrubá měsíční mzda byla v Libereckém kraji 24 151,- Kč ve 2. čtvrtletí roku 2010. V Praze byla průměrná hrubá měsíční mzda ve výši 37 292,- Kč.⁵⁰ Pro firmu Decathlon bylo dle informací získaných v rámci řízeného rozhovoru důležité porovnat

⁴⁸ Ihned Cz. Rok 2010. Dostupné z [online]: <http://hn.ihned.cz/c1-45628080-decathlon-miri-na-trh-s-nejvetsim-obchodem>. Citováno 13. 8. 2010.

⁴⁹ Informační server Libereckého kraje. Rok 2008. Dostupné z [online]: <http://obcan.kr-liberecky.net/index.php?page=22>. Citováno 22. 3. 2011.

⁵⁰ ISPV. Rok 2010. Dostupné z [online]: <http://www.ispv.cz/cz/Vysledky-setreni/Archiv/2010.aspx#4908>. Citováno 21. 3. 2011

mzdy specifických pracovních pozic jako je např. hrubá měsíční mzda pokladníků v obchodě či hrubá měsíční mzda vedoucích nebo manažerů ve velkoobchodu a maloobchodu.

Byla tak vytvořena tabulka na základě dat Informačního systému o průměrném výdělku (dále „ISPV“), která sloužila k porovnání mezd těchto pracovních pozic v kraji Praze a v Libereckém kraji:

Tab. 11 Hrubé měsíční mzdy specifických pracovních pozic v Libereckém kraji a v kraji Hl. městě Praze

Hlavní třída zaměstnání KZAM - R	Průměr/ Liberecký kraj	Průměr/ Kraj Hl. město Praha
	Kč / měs.	Kč / měs.
Provozní pracovníci ve službách a obchodu	14 339	17 024
Pokladníci v obchodě a ve společném stravování	15 305	17 383
Vedoucí, ředitelé ve velkoobchodu a maloobchodu	26 984	46 164

Zdroj: ISPV. <http://www.ispv.cz/cz/Vysledky-setreni/Archiv/2010.aspx#4908>

Uvedené tři pracovní pozice byly vybrány podle nabídek pracovních míst Decathlonu v Liberci. Firma nabízí další pracovní pozice, ale tyto tři pracovní pozice byly nejžádanější. Rozdíly v hrubých měsíčních mzdách pracovních pozic provozních a pokladníků nejsou výrazné mezi Libereckém krajem a hl. městem Prahou. Liší se jen o 2000,- a 3000,- Kč, přičemž v Praze jsou vyšší náklady. U pracovní pozice vedoucího ve velkoobchodu mezi Prahou a Libereckém kraji je ale dvojnásobný rozdíl. Rozdíl ve výši mezd může být dán tím, že má Praha největší podíl PZI a zahraniční firmy většinou vyplácí i vyšší platy. Jiným důvodem je celkově vyšší výchozí úroveň mezd v Praze.

4) Dopravní infrastruktura

Dopravní infrastruktura má význam jak pro uspokojování potřeb a zájmů obyvatel, tak zároveň pro ekonomiku a rozvoj regionů. Obchodní zóna Růžodol byla vybrána Decathlonem z důvodu dobrého napojení na čtyřproudovou rychlostní komunikaci R35 vedoucí z Liberce do Prahy. Obchodní zóna Růžodol je přístupná MHD a nachází se v dosahu železniční sítě.⁵¹ Cílem Decathlonu je provozovat v zemi třicítku prodejen v horizontu 10 let, jež jsou dostupné do 20 minut jízdy autem.

5) Výběr průmyslové a obchodní zóny Liberec sever - Růžodol

Popularita obchodních center představuje také významnou položku pro investování. V soutěži Nejúspěšnější podnikatelskou nemovitostí roku 2009 v kategorii Zóna roku byla na prvním místě CTPark Ostrava, ale na třetím místě se umístila právě Obchodní a průmyslová zóna Růžodol Liberec.⁵² Radnice města Liberce rychle schválila stavební povolení prodejny Decathlon v této obchodní zóně a toto předně firmu zajímalo.

Z dalších významných faktorů lze uvést rychlé vyřízení administrativních záležitostí a přítomnost francouzských firem. Generální ředitel Decathlonu uvedl, že je dnes firma Decathlon jedinou firmou ze skupiny Groupe Mulliez v Česku. Investice v ČR trvala déle z důvodu, že se tam nenacházely žádné jiné firmy z této skupiny. Při dalším rozhodování o otevření prodejen v krajských městech ČR bude hrát roli např. počet obyvatel, HDP, vzdálenost mezi prodejny Decathlonu jak v ČR, tak i v sousedních zemích a rozmístění konkurentů v dané oblasti.

Mezi problémy, se kterými se v minulosti setkala firma v Česku, patřily administrativní záležitosti. Už v roce 1991 chtěla totiž skupina Groupe Mulliez investovat v ČR, zejména v Praze. Dlouhotrvající proces pro schválení stavby od městské radnice města Prahy vedl k tomu, že se firma nakonec zaměřila na jiné země EU a posunula otevření prodejen Decathlonu v ČR na rok 2010.⁵³ Myslím si, že to byl tak jeden z důvodů, proč firma hned neinvestovala v Praze.

⁵¹ IIAS. Rok 2007. Dostupné z [online]: <http://www.iias.cz/prumyslove-zony/obchodni-a-prumyslova-zona-liberec-sever.htm>. Citováno 22. 12. 2010.

⁵² Businessinfo. Dostupné z [online]: <http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/podpora-investic/zonou-roku-2009-je-ctpark-ostrava/1000497/58752/>. Citováno 29. 10. 2010.

⁵³ Liberation. Rok 1996. Dostupné z [online]: <http://www.liberation.fr/economie/0101186949-auchan-se-plante-chez-les-tchequespour-s-implanter-le-groupe-francais-a-use-du-lobbying-politique-fiasco-total>. Citováno 6. 7. 1996.

Závěr

Česká republika chtěla zvýšit příliv PZI, aby se ekonomická situace přirovnala státům západní Evropy, aby se snížila nezaměstnanost v některých oblastech ČR a zvýšila se aktivita v některých odvětvích. Pomocí státních podpor se dostaly investice i do méně rozvinutých oblastí ČR. Přesto se stále soustřeďují v Praze a regionální rozdíly mezi Prahou a ostatními kraji přetrvávají. PZI nejsou jediným řešením pro snížení meziregionálních disparit, bylo by také zapotřebí umožnit pracovní síle lepší kvalifikaci a vzdělání, zejména v některých regionech ČR.

Významní investoři v ČR pocházejí hlavně ze zemí Německa, Nizozemska a Rakouska. Přímé francouzské investice jsou na čtvrtém místě v přílivu PZI a koncentrují se zejména v průmyslovém sektoru. Jsou soustředěny hlavně v Praze a ve Středočeském kraji. Důvodem k investicím v ČR je především geografická poloha, kvalifikovaná a levná pracovní síla a určitá politická stabilita. Jedním z faktorů francouzských investic je také již přítomnost jiných francouzských firem v Česku.

Zlepšení ekonomické situace České republiky vedlo ke zvýšenému přílivu zahraniční migrace, která přispěla k populačnímu přírůstku. Největší počet přistěhovaných z ciziny se soustřeďuje zejména v Praze a ve Středočeském kraji tak jako příliv PZI a francouzských investic. Během hospodářské recese poklesla zahraniční migrace z důvodu nižších pracovních nabídek. Na vývoji migrace okresu Liberce bylo možné ukázat, že počet přistěhovaných poklesl do Liberce vlivem ekonomické situace. O PZI by se tak dalo říct, že mají na migraci určitý vliv, jelikož ovlivňují ekonomiku ČR a ta zas ovlivňuje migraci.

Z rozhovorů s manažery Decathlonu vyplynulo, že vyřízení administrativních záležitostí je nyní daleko rychlejší než dříve a že především vstup do EU příznivě ovlivnil podnikatelskou sféru.

Zda Česká republika bude stále atraktivní pro zahraniční investory a pro zahraniční imigranty, bude záviset na budoucím stavu její ekonomiky. Firma Decathlon uvedla, že se stále nachází důvody k investování v ČR i během ekonomické krize. Myslím si, že by se vláda ČR měla věnovat konkurenceschopnosti své země a sjednotit kraje ČR z hlediska lepší ekonomické prosperity. K tomu by bylo potřeba, aby se i politici konečně sjednotili ve svých názorech, což se v posledních měsících zdá, že by to mohl být běh na dlouho trať.

Seznam použitých zkratek

PZI	Přímé zahraniční investice
M&A	Fúze a akvizice podniků
CEP	Centrum pro ekonomiku a politiku
ČR	Česká republika
EU	Evropská unie
ČNB	Česká národní banka
HDP	Hrubý domácí produkt
UNCTAD	United Nations Conference on Trade and Development
HPH	Hrubá přidaná hodnota
EU-15	Prvních patnáct členských států Evropské unie
ČSFR	Československá federativní republika
TPCA	Toyota – Peugeot – Citroën Automobile
CZECHINVEST	Agentura pro podporu podnikání a investic
IBC	International bussiness center
FCOK	Francouzsko – česká obchodní komora
SLDB	Sčítání lidu, domů a bytů
ČSÚ	Český statistický úřad
ISPV	Informační systém o průměrném výdělku

Seznam tabulek

- Tab. 1: Možné přínosy a rizika přílivu přímých zahraničních investic
- Tab. 2: Stav PZI podle zemí mezi roky 2004 - 2009 (v mil. Kč)
- Tab. 3: Dovoz a vývoz z/do vybrané země: Francie (v mil. Kč a běžných cenách)
- Tab. 4: Významné francouzské firmy působící v ČR
- Tab. 5: Rozložení PZI a francouzských investic v krajích ČR
- Tab. 6: Spolupráce Renaultu a.s. s firmami v ČR
- Tab. 7: Počet francouzských evidovaných osob v městech ČR
- Tab. 8: Vývoj migrace v okrese Liberec
- Tab. 9: Vzorce demografických ukazatelů pro výpočet migrace
- Tab. 10: Výsledky
- Tab. 11: Hrubé měsíční mzdy specifických pracovních pozic v Libereckém kraji a v kraji Hl. městě Praze

Seznam grafů

- Graf. 1: Rozložení přímých francouzských investic v krajích ČR
- Graf. 2: Počet přistěhovalých z ciziny v krajích ČR (rok 2009)
- Graf. 3: Věková rozmezí francouzské populace
- Graf. 4: Obrat sportovních obchodů ve Francii (rok 2008)

Seznam obrázků

- Obr. 1: Příliv přímých zahraničních investic v krajích ČR za rok 2008 (v Kč a v %)

Seznam použitých pramenů a literatury

Knižní zdroje

DVOŘÁČEK, Jiří. TYLL, Ladislav. *Outsourcing a offshoring podnikatelských činností*. 1.vyd. Praha: CH.Beck, 2010. ISBN 978-80-7400-010-2. 183 s.

Devizový zákon ČR č. 219/1995 Sb.

KALÍNSKÁ, Emilie. *Přímé zahraniční investice a jejich úloha v regionu střední a východní Evropy*. 1.vyd. Praha: Vysoká škola ekonomická, 1999. ISBN 80-7079-287-6. Str. 21.

KUNEŠOVÁ, Hana. CIHELKOVÁ, Eva a kol. *Světová ekonomika, nové jevy a perspektivy*. 2.vyd., Praha: C.H.Beck, 2006. ISBN 80-7179-455-4. Str. 35.

MALIKOVA, Hana. POIRIER, Virginie. *L'investissement francais en République tcheque: Le cas des P.M.E.* Paris: L'Harmattan, 2006. ISBN 2-296-01290-6. 121 s.

ROUBÍČEK, Vladimír. *Úvod do demografie*. 1.Vyd. Praha: Codex Bohemia, 1997. ISBN 80-85963-43-4. Str. 257 - 268.

SHROLEC, Martin. *Přímé zahraniční investice v ČR – teorie a praxe v mezinárodním srovnání*. 1.Vyd. Praha: Linde nakladatelství, 2004. ISBN 80-86131-52-1. 171 s.

TOUŠEK, Václav. KUNC, Josef. VYSTOUPIL, Jiří a kolektiv. *Ekonomická a sociální geografie*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2008. ISBN 978-80-7380-114-4. Str. 86 - 90.

Internetové zdroje

Aktuálně. centrum.cz. Rok 2009. Sportovní značky na lopatkách. Dostupné z [online]:
<http://aktualne.centrum.cz/ekonomika/nakupy/clanek.phtml?id=636546>
Citováno 9. 5. 2009

Businessinfo.cz. Rok 2009. Zóna roku. Dostupné z [online]:
<http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/podpora-investic/zonou-roku-2009-je-ctpark-ostrava/1000497/58752/>
Citováno 29. 10. 2010.

Business info. Rok 2011. Karlovarský kraj. Dostupné z [online]:
<http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/karlovarsky-kraj/byznys-v-karlovarskem-kraji/1000925/59830/>
Citováno 25. 2. 2011.

Business info. Rok 2011. Francie – ekonomická spolupráce s ČR. Dostupné z [online]:
<http://www.businessinfo.cz/cz/sti/francie-obchodni-a-ekonomicka-spoluprace-s-cr/7/1000421/>
Citováno 15. 3. 2011.

Center.cz. Rok 2003. Francouzi. Dostupné z [online]:
http://www.centers.cz/PROJECT%20PROPERTY%20ARCHIVE/2003/Project%20Property_9_2003/126_129_francouzi.pdf
Citováno 21. 2. 2011.

ČSÚ. Rok 2010. Regionální rozbor. Dostupné z [online]:
http://www.czso.cz/xl/redakce.nsf/i/regionalni_rozbory
Citováno 25. 4. 2011.

ČSÚ. Rok 2011. Zahraniční investice v kraji. Dostupné z [online]:
http://www.czso.cz/xj/redakce.nsf/i/prime_zahranicni_investice_v_kraji.
Citováno 23. 3. 2011.

ČSÚ. Rok 2011. Počet cizinců. Dostupné z [online]:
http://www.czso.cz/csu/cizinci.nsf/kapitola/ciz_pocet_cizincu
Citováno 23. 1. 2011.

ČNB. Rok 2011. Finanční trh - základní ukazatele. Dostupné z [online]:
http://www.cnb.cz/cs/dohled_financni_trh/souhrnne_informace_fin_trhy/zakladni_ukazatele_fin_trhu/banky/bs_ukazatele_tab01.html
Staženo 23. 3. 2011.

CzechTrade. Rok 2010. Francouzský trh se mění. Dostupné z [online]:
<http://www.czechtrade.cz/reference/czechtrade-media/menici-se-francouzsky-trh-sance-pro-ceske-firmy/>
Citováno 21. 10. 2010.

Decathlon.fr. Rok 2011. Historie Decathlonu. Dostupné z [online]:
http://www.decathlon.fr/ecfr/m/zip/27425_1_dir/entreprise/histoire.html
Citováno 23. 4. 2011.

Distripédie.com. Rok 2010. Obrat sportovních obchodů. Dostupné z [online]:
<http://www.distripedie.com/distripedie/spip.php?article1100>
Citováno 8. 2. 2010.

Finance.cz. Rok 2010. Zahraniční investice se zdvojnásobily. Dostupné z [online]:
<http://www.finance.cz/zpravy/finance/292952/>.
Citováno 29. 12. 2010.

Finanční noviny.cz. Rok 2010. Decathlon v Liberci. Dostupné z [online]:
<http://www.financninoviny.cz/zpravy/francouzsky-decathlon-otevrel-v-liberci-prvni-ceskou-prodejnu/548680>
Citováno 28. 10. 2010

France.cz. Rok 2010. Francouzská populace. Dostupné z [online]:
<http://www.france.cz/spip.php?article301&lang=fr>
Citováno 15. 2. 2011.

HORÁKOVÁ, Milada. *Dlouhodobé trendy ve vývoji pracovní migrací v České republice*. 1. vyd. Praha: VUPSV, 2008. ISBN 978-80-7416-020. Dostupné z [online]:
http://www.cizinci.cz/files/clanky/574/Dlouhodobé_trendy.pdf. Str. 30.

HORÁKOVÁ, Milada. *Vývoj pracovních migrací v Česku v období hospodářské recese*. 1.Vyd. Praha: VUPSV, 2010. ISBN 978-80-7416-069-1. Dostupné z [online]: http://www.cizinci.cz/files/clanky/711/Vyvoj_pracovnich_migrac.pdf
Str. 9.

Ihned Cz. Rok 2010. Decathlon. Dostupné z [online]: <http://hn.ihned.cz/c1-45628080-decathlon-miri-na-trh-s-nejvetsim-obchodem>
Citováno 13. 8. 2010.

IIAS. Rok 2007. Průmyslové zóny. Dostupné z [online]: <http://www.iias.cz/prumyslove-zony/obchodni-a-prumyslova-zona-liberec-sever.htm>.
Citováno 22. 12. 2010.

Informační server Libereckého kraje. Rok 2008. Dostupné z [online]: <http://obcan.kr-liberecky.net/index.php?page=22>.
Citováno 22. 3. 2011.

Investment and Income.com. Rok 2011. OLI Teorie. Dostupné z [online]: <http://www.investmentsandincome.com/investments/oli-paradigm.html>
Citováno 27. 2. 2011.

Invest in Poland. Rok 2011. Investice v Polsku. Dostupné z [online]: http://www.paiz.gov.pl/poland_in_figures/foreign_direct_investment
Citováno 10. 4. 2011.

ISPV. Rok 2010. Hrubé měsíční mzdy. Dostupné z [online]: <http://www.ispv.cz/cz/Vysledky-setreni/Archiv/2010.aspx#4908>.
Citováno 21. 3. 2011.

JAHN, Martin. *Zahraniční investice – cesta k prosperující ekonomice*. 1.Vyd. Praha: sborník CEP, č. 36, 2005. Dostupné z [online]: <http://cepin.cz/cze/kniha.php?ID=43>. ISBN 80-86547-36-1. Str. 77 – 85.

JANÁČEK, Karel. *Proč skomírá evropská ekonomika*. 1.Vyd. Praha: sborník CEP, č. 36, 2005. ISBN 80-86547-36-1. Dostupné z [online]: <http://cepin.cz/cze/kniha.php?ID=43>
Str. 59 – 60.

JAVORCIK, Beata. OZDEN, Caglar. Rok 2011. *Migrant networks and FDI*. Dostupné z [online]: <http://www.economics.ox.ac.uk/members/beata.javorcik/Migration.pdf>.
Citováno 20. 4. 2011. Str. 25.

Katedra demografie VŠE. *Vliv migrace na stárnutí populace*. Praha: VŠE, 2009. Dostupné z [online]: http://kdem.vse.cz/resources/relik09/Prispevky_PDF/Arltova_Langhamrova.pdf.
Str. 2. Citováno 5. 5. 2011.

Ministerstvo pro místní rozvoj. *Národní strategický referenční rámec ČR 2007 - 2013*. Rok 2007. Dostupné z [online]: <http://www.strukturalni-fondy.cz/CMSPages/GetFile.aspx?guid=5a5a7a80-ae4c-48e2-add9-0719b2872d7a>. Str. 10. Citováno 5. 5. 2011

Ministerstvo vnitra. Rok 2008. Vzdělávání. Dostupné z [online]:
<http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/reforma/zpravy/priprava/vysokosk/usek4.html>
Citováno 12. 1. 2011

Ministerstvo financí ČR. Rok 2005. Investiční pobídky. Dostupné z [online]:
http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/inv_pob_vyvoj.html
Citováno 15. 1. 2011.

Ministerstvo průmyslu a obchodu. Rok 2011. Zahraniční obchod. Dostupné z [online]:
<http://www.mpo.cz/dokument84981.html>
Citováno 8. 3. 2011.

Ministerstvo pro místní rozvoj. *Plnění cílů strategie regionálního rozvoje ČR a vyhodnocení dopadů kohezní politiky na regionální rozvoj*. Praha: Berman group, 2009.
Dostupné z [online]:
<http://www.mmr.cz/CMSPages/GetFile.aspx?guid=6db92801-d718-4bc4-b440-82bdf801d352>
Citováno 12. 2. 2011.

M-Journal.cz. Rok 2008. Češi - národem sportovců. Dostupné z [online]:
http://www.m-journal.cz/cs/praxe/cesi-jsou-narodem-sportovcu_s284x478.html
Citováno 17. 12. 2008.

Národní observatoř pro odborné vzdělání a trh práce. Rok 2001. Dostupné z [online]:
http://www.nvf.cz/publikace/pdf_publikace/observator/cz/severozapad.pdf
Citováno 12.1. 2011.

Novinky.cz. Rok 2010. Příliv PZI. Dostupné z [online]:
<http://www.novinky.cz/finance/214413-priliv-investic-do-cr-se-zdvojnásobil-ale-stale-je-to-mene-nez-v-90-letech.html>
Citováno 18. 10. 2010.

Oxylane. Rok 2010. Obrat Oxylane. Dostupné z [online]:
<http://www.oxylane.com/7/faits-et-chiffres>
Citováno 23. 4. 2011.

Pardubický kraj. Rok 2008. Charakteristika kraje. Dostupné z [online]:
<http://www.pardubickykraj.cz/article.asp?thema=2610&item=48332&previev=archiv>.
Citováno 3. 3. 2008.

POPOVÁ, Marie. *Pracovní migrace v České republice po vstupu do Evropské unie*. Praha: CES VŠE, č. 02/ 2009. Dostupné z [online]:
<http://ces.vse.cz/wp-content/popovova.pdf>. Str.5.

PWC. Rok 2010. Přímé zahraniční investice. Dostupné z [online]:
<http://www.pwc.com/cz/cs/tiskove-zpravy-2010/prime-zahranicni-investice.jhtml>
Citováno 11. 3. 2010

RAKOCZYOVÁ, Miroslava. TBROLA, Robert. VYHLÍDAL, Jiří. *Zaměstnavatelé zahraničních pracovníků v České republice a jejich role v procesu sociální integrace (Analýza poptávky po zahraniční pracovní síle)*. 1.Vyd. Praha: VUPSV, 2007.

Dostupné z [online]:
http://praha.vupsv.cz/Fulltext/vz_255.pdf Str. 41.

Sociologický webzin. M.Vojtková. Rok 2005. Teorie mezinárodní migrace. Dostupné z [online]:
<http://www.socioweb.cz/index.php?disp=temata&shw=253&lst=113>
Citováno 20. 4. 2005.

Ubifrance. Rok 2011. Dostupné z [online]:
www.ubifrance.cz.
Citováno 22. 2. 2011.

UN World Investment Report: Promoting Linkages. Geneva: United Nations, 2001. Dostupné z [online]:
<http://www.unctad.org/Templates/Page.asp?intItemID=1717&lang=1>.
Citováno 11. 3. 2011.

ZAMRAZILOVÁ, Eva. *Přímé zahraniční investice v české ekonomice: rizika duality a role trhu práce*. Praha: Politická ekonomie č. 5/2007. Dostupné z [online]:
<http://www.vse.cz/polek/abstrakt.php3?IDcl=614>
Str. 579 - 580.

Přílohy

1. Počet přistěhovalých z ciziny v ČR za rok 2009

Oblast, kraj, okres <i>Area, region, district</i>	z ciziny <i>From abroad</i>	
	celkem <i>Total</i>	muži <i>Males</i>
Česká republika	39973	23057
kraj (NUTS 3), okres (LAU 1): Hlavní město Praha	16617	9025
Středočeský kraj	5268	3108
Jihočeský kraj	1270	816
Plzeňský kraj	2130	1279
Karlovarský kraj	1177	651
Ústecký kraj	2472	1700
Liberecký kraj	1354	811
Královéhradecký kraj	1051	601
Pardubický kraj	1054	639
Vysočina	656	385
Jihomoravský kraj	3837	2262
Olomoucký kraj	725	375
Zlínský kraj	617	312
Moravskoslezský kraj	1745	1093

ČSÚ. Rok 2009. Dostupné z [online]: [http://www.czso.cz/csu/2009edicniplan.nsf/publ/4001-09-v_roce_2009_\(predbezne_vysledky\)](http://www.czso.cz/csu/2009edicniplan.nsf/publ/4001-09-v_roce_2009_(predbezne_vysledky)). Citováno 22. 3. 2011.

2. Strukturovaný rozhovor s manažery Decathlonu a.s.

Rozhovor s vedoucím prodejny Gregory Fulchiron

Rozhovor byl proveden na diktafonu

Otázky týkající se - důvodům, proč Decathlon vstoupil na český trh

1) Proč se Vaše firma pojmenovala Decathlon a v kolika zemích v Evropě už je Vaše firma lokalizována? V jaké zemi nejlépe prosperuje?

Decathlon je desetiboj, který představuje 10 různých disciplín a my jsme tím chtěli označit firmu z důvodu, že prodáváme výrobky sportovních aktivit.. Je lokalizována ve více než 15 zemích světa a samozřejmě nejlépe a nejvíce ve Francii.

V Rumunsku byla malá konkurence takového prodejce zboží, a proto jsme dosáhli velkého úspěchu. Co se týče výsledků, nedá se obecně říct, kde prosperujeme nejvíce.

2) Jak dlouho se připravoval projekt Decathlonu na český trh?

Trval zhruba tři – čtyři roky.

3) Mohl byste uvést, jaké byly hlavní faktory nebo důvody, proč se Vaše firma rozhodla usadit se na český trh? Proč nebyla vybrána Praha a jaké faktory hrály roli pro umístění prodejny zrovna v Liberci?

Decathlon je v několika zemích Evropy a v České republice jsme ještě neměli svoji pobočku. Česká republika je jedna ze zemí, kde se hodně sportuje.

Před třemi – čtyřmi roky se udělala studie o tom, jaký potenciál má Česká republika pro firmu Decathlon. Zjišťovali jsme, jak vysoké jsou ceny pozemků v krajích ČR. Před otevřením obchodu bylo třeba najít místo a získat povolení od městské radnice města. V Praze jsme měli problémy, jak s hledáním místa, tak i s povolením radnice. Koncept Decathlonu totiž spočívá v tom, že potřebujeme dostatečně velký obchod, taky aby se dalo zboží vyzkoušet. Obchod s rozměry 1500 m² je pro nás nedostatečný.

Liberec je sportovním městem a našli jsme vyhovující podmínky pro koupi pozemku a radnice nám také dala povolení rychle.

4) Máte nějaký plán či strategii týkající se toho, jak dlouho plánujete v České republice působit?

Bude záviset na výsledcích Decathlonu v Česku.

5) Mohl byste uvést, jaké firmy k projektu Decathlon přispěly? Spolupracoval jste se s regionální nebo státní institucí, pokud ano s jakou? S radnicí či magistrátem města Liberce? S Czech Invest? Hrály nějakou roli při Vašem rozhodování investiční pobídky?

Na stavbě prodejny jsme spolupracovali se společností SIAL architekti a inženýři s.r.o. a Investorsko inženýrská a.s. S Czech Investem jsme nespolupracovali, a proto investiční pobídky nebyly významné.

6) Byla Vaše firma zatěžována například delší administrativou ze strany ČR anebo vyskytly se nějaké jiné problémy např. při hledání nového pozemku?

Převážně ne.

7) Je dle Vašeho názoru Liberec dobře umístěn z hlediska dopravní dostupnosti? Jaké byly hlavní důvody při výběru obchodní zóny Růžodol oproti jiným obchodním zónám jako například Forum Liberec? (nebo jiné obchodní zóny v severních Čechách)

Je to ta nejlepší zóna, která mohla Decathlonu poskytnout pozemek o velikost 4000 m².

Poskytla nám možnost být vlastníkem pozemku, což v obchodní zóně NISA nebylo možné. Je to dopravně dobře umístěná. Zóna je nedaleko dálnice či komunikace, která vede rovnou do Prahy. Je také blízko hranic se Německem a s Polskem.

8) Má Decathlon prodejny v Polsku?

Ano, cca 18 prodejen. (Oficiálně kolem 20)

9) Je možné identifikovat nějaký know-how přínos ze strany Vaší firmy?

Nabízíme velké množství sportovního zboží. Nabídka je široká a ceny se pohybují od nejlevnějšího po nejdražšího. Máme venkovní hřiště a místa v prodejně, kde je možné si zboží vyzkoušet.

10) Mohl byste se zhodnotit vliv firmy na příjmy obce či kraje?

Nemyslíme si, že to bude mít příliš velký vliv na příjmy kraje. Koncept Decathlonu je hlavně o sportovní mentalitě, která by mohla přispět k sportovním aktivitám.

11) Plánujete v budoucnu spolupráci s místními podniky?

Spolupracovali jsme s místními podniky při stavbě prodejny (např. Investorsko-inženýrská společnost a.s., Zapa Beton a.s., Envigea s.r.o). Servis je přímo v prodejně.

12) Musela Vaše firma v minulosti opustit nějaký trh? Jaké byly důvody?

Ano, z USA. Byla to velmi konkurenční země.

Otázky týkající se – Decathlonu jako prodejce sportovního zboží a služeb

1) Myslíte si, že kupní síla obyvatelstva povede k dobrým očekávaným tržbám?

Ano, nestěžujeme si. V Liberci fungujeme dobře.

2) Odkud a jak je dodáváno prodané zboží?

Každý den je zboží dováženo kamionem z Polska (Gliwice – sklad).

3) Plánujete v budoucnu vyrábět i sportovní zboží v ČR?

Už vyrábíme horolezecké boty a sánky v Brně.

4) Zjišťovali jste si poptávku po Vašich výrobcích na českém trhu? Je Vaším cílem být leaderem na českém trhu či být mezi 3 nejlepšími prodejci?

Ne, nezjišťovali jsme. Zkoumali jsme přírodní podmínky, množství sportovních klubů a hřišť. Samozřejmě bychom upřednostili být leaderem.

5) Je Decathlon sponzorem sportovního klubu, pokud ano, kterého?

Nebo plánuje Vaše firma podporovat nějaké kulturní či neziskové aktivity v regionu?

Ne. Hřiště je pro všechny zákazníky k dispozici. Bude na sportovních klubech, pokud by chtěli něco předvést. Na inauguraci obchodu jsme pozvali hokejový klub a taneční skupinu.

6) Jaké další plány má Vaše firma v ČR?

Investuje se dnes do nových prodejen: Ostrava, Most, Brno, Plzeň a Praha. Faktory, které budou hrát roli jsou následující: počet obyvatel, HDP, vzdálenost mezi prodejny jak v ČR tak i v sousedních zemích, kde má Decathlon prodejnu. Dále lze uvést např. počet konkurentů na daném území a na možnostech, co se týče vyhledávání pozemků na určeném místě.

Otázky týkající se – zaměstnanosti, migrace pracovní síly a lidského kapitálu

1) Kolik máte zaměstnanců ke konci roku 2010? Kolik zaměstnanců mezi nimi jsou francouzské národnosti? Plánujete ještě další přijímání zaměstnanců?

Celkem máme kolem 50 zaměstnanců. Počet zaměstnanců určuje velikost obchodů a tržby. Na Vánoce budeme hledat nové zaměstnance a pak také budeme hledat nové zaměstnance do nových prodejen. V Praze, kde máme hlavní sídlo, pracují 4 manažeři expanze, 1 právník, 1 vedoucí staveb, 2-3 překladatele, generální ředitel pro ČR a finanční ředitelku. 3 z 50 zaměstnanců jsou francouzské národnosti.

2) Pocházejí zaměstnanci z Libereckého kraje nebo z jiného českého kraje?

Manažeři či vedoucí prodejny nejsou z Libereckého kraje, ale bydlí v Liberci. Prodejci jsou z Libereckého kraje.

3) Jaká byla kritéria pro přijímání nových zaměstnanců? Např. pro prodejce sportovního oblečení či pro manažera obchodního oddělení?

Prodejci musí být sportovní, dynamičtí a mít rádi prodejní činnost. Na této pozici nehraje vzdělání podstatnou roli. Manažer musí mít minimálně bakalářské studium a být mobilní.

4) Dochází v případě Vaší firmy k transferu manažerských dovedností? Školení místních zaměstnanců?

Máme zájem, aby všichni pracovníci byli české národnosti. Manažeri dostávají školení.

5) Dokázal byste říct, v jakém věkovém rozmezí se nacházejí Vaši zaměstnanci?

Prodejci: věkové rozmezí je 22-24 let. Manažeri: mezi 24-26 let.

6) Je jedním z kritérií jazyková znalost francouzštiny či angličtiny pro manažerskou pozici?

Angličtina či jiný mezinárodní jazyk.

7) Mohl byste mi říct, jaká je průměrná mzda Vašich zaměstnanců? Zjišťovali jste si úroveň mezd v regionu? Ovlivnilo to Vaše rozhodování o nastavení výše mezd pro Vaše zaměstnance?

Průměrná mzda prodejců zboží je: 13 500,- + prémie.

8) Mohl byste popsat, jakou má Vaše firma Decathlon firemní kulturu?

Firemní kultura je taková, že Decathlon je dostupný pro všechny a charakteristický tím, že je to zodpovědná a dynamická firma.

Rozhovor proběhl přes e-mail s manažerem expanze p. Čížkem

Otázky týkající se – důvodům, proč Decathlon vstoupil na český trh

13) Spolupracoval Decathlon s Czech Investem? Hrály roli při Vašem rozhodování investiční pobídky?

Nespolupracovali jsme. Prozatím nejsou investice dostatečně významné.

14) Mohl byste uvést, jaké byly hlavní faktory nebo důvody, proč se Decathlon rozhodl usadit na český trh? Proč nebyla vybrána Praha a jaké faktory hrály roli pro umístění prodejny zrovna v Liberci?

Česko je velmi sportovním národem. Je to politicky a ekonomicky stabilní země, která je pro nás do budoucna atraktivní. První investice se uskutečnily ve střední a východní Evropě na území Polska a Maďarska. Následně jsme se rozhodli pro Českou republiku.

Na rozdíl od Prahy, Liberec je sportovním městem. Má 200 000 obyvatel s průměrnou kupní silou v ČR. Stavební povolení se vyřídily se rychle.

15) Vyskytly se nějaké překážky od krajských úřadů nebo městské radnice, která by ohrozila lokalizaci Vaší firmy?

Ne, jednali jsme s příslušnými osobami na městské radnici Liberce, s územním rozvojem a stavebním úřadem a nebyly žádné problémy.

16) Jaké byly hlavní důvody pro výběr obchodní zóny Růžodol oproti jiným jako například FORUM Liberec či NISA?

Koncept Decathlonu je: „Stand alone“. Býváme velmi zřídka v obchodních centrech.

Obchodní zóna Růžodol je jedna z nejlepších obchodních zón v Liberci. Splňovala 2 důležitá kritéria: dostupnost a průhlednost.